

Diagnoza

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WOJCIESZKÓW

Spis treści

I. PODSTAWOWE POJĘCIA REWITALIZACJI	3
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY	5
3. METODOLOGIA OPRACOWANIA	11
4. DIAGNOZA	16
4.1. Sfera Społeczna	16
4.2. Sfera Gospodarcza	27
4.3. Sfera środowiskowa.....	31
4.4. Sfera Przestrzenno – Funkcjonalna	33
4.5. Sfera Techniczna	36
5. DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH I OBSZARU REWITALIZACJI.....	39
5.1. Metodologia wyznaczania obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji.....	39
5.2. Wyznaczenie obszarów zdegradowanych.....	40
5.3. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji.....	41
5.4. Diagnoza lokalnych potencjałów obszaru rewitalizacji	43
Spis rysunków.....	44
Spis tabel.....	44

I. PODSTAWOWE POJĘCIA REWITALIZACJI

W celu właściwego i jednoznacznego zrozumienia istoty i specyfiki gminnych programów rewitalizacji, poniżej przedstawiono definicje zastosowanych pojęć¹:

- 1) **Rewitalizacja** - to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością.
- 2) **Interesariusze rewitalizacji** - to wszystkie osoby i instytucje (publiczne i prywatne), w szczególności: mieszkańcy gminy w szczególności mieszkańcy obszaru rewitalizacji, właściciele/użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty nimi zarządzające, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą (bez względu na jej formę prawną), społeczną (w tym stowarzyszenia i fundacje oraz grupy nieformalne), jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz organy władzy publicznej realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa. Rewitalizacja powinna być prowadzona przy udziale interesariuszy rewitalizacji w formie partycypacji społecznej obejmującej przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający ich aktywny udział, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji.
- 3) **Gminny Program Rewitalizacji** - opracowany, przyjęty przez radę gminy i koordynowany przez samorząd wieloletni program działań w sferze przestrzeni, środowiska, społeczeństwa gospodarki, zmierzający do wyprowadzenia danego obszaru z sytuacji kryzysowej oraz stworzenia warunków do jego dalszego rozwoju. Ma na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszaru/ów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany.
- 4) **Stan kryzysowy** - obszar gminy na którym występuje **koncentracja negatywnych zjawisk społecznych** (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym) na którym **współwystępują negatywne zjawiska w co najmniej jednej z następujących sfer**:
  - a) **gospodarczej** (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
  - b) **środowiskowej** (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
  - c) **przestrzenno-funkcjonalnej** (w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych),
  - d) **technicznej** (w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami),

¹ ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. - Dz.U. 2021 poz. 485).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy.

- 5) **Obszar zdegradowany** - obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.
- 6) **Obszar rewitalizacji** - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w pkt. 4, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść niezamieszkałe tereny przemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojkowe lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym.

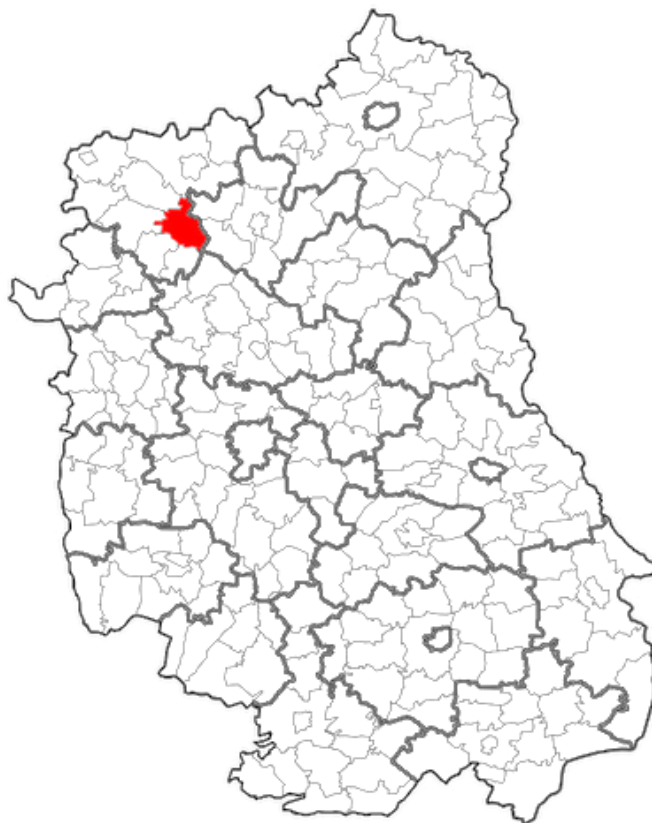
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Położenie geograficzno-przestrzenne

Gmina Wojcieszków położona jest w północno - zachodniej części województwa lubelskiego, w powiecie łukowskim, w odległości 19 km na południe od miasta Łuków. Główna miejscowość gminy - Wojcieszków, położona jest przy drodze wojewódzkiej nr 808 (Łuków - Kock) i znajduje się w odległości około 70 km od stolicy województwa - Lublina. Jest gminą typowo rolniczą zamieszkała przez 6 880 mieszkańców (stan na 31.12.2020 r.), zajmuje powierzchnię 10 886,3 ha (108,863 km²) i bezpośrednio graniczy z jednostkami samorządu terytorialnego:

- od północy z gminami: Łuków i Stanin;
- od zachodu z gminami: Krzywda i Adamów;
- od południa z gminą Serokomla;
- od wschodu z gminami: Ulan-Majorat i Borki w powiecie radzyńskim.

Rysunek I. Położenie gminy Wojcieszków w województwie lubelskim.

źródło: <http://wikipedia.pl>.

Gminę Wojcieszków tworzy 22 miejscowości wiejskich, które w zakresie realizacji zadań administracyjnych zorganizowane zostały w 21 sołectw: Burzec, Bystrzyca, Ciężkie i Ciężkie I, Glinne, Helenów, Hermanów, Kolonia Bystrzycka, Marianów, Nowinki, Oszczepalin Drugi, Oszczepalin Pierwszy, Otylin, Siedliska, Świderki, Wojcieszków, Wola Bobrowa, Wola Burzecka, Wola Bystrzycka, Wólka Domaszewska, Zofijówka i Zofibór.

Podłoże geologiczne i gleby

W podziale fizyczno - geograficznym kraju zaliczona została do podprowincji Nizin Środkowopolskich, makroregionu Nizina Południowopolska i jest położona na obszarze Równiny Łukowskiej. Skałą macierzystą gleb

gminy Wojcieszków są utwory lodowcowe i wodnolodowcowe (głównie piaski) oraz mady, torfy i musze. Najważniejszym bogactwem naturalnym gminy są gliny zwałowe, piaski lodowcowe oraz piaski i żwiry wodnolodowcowe. Dla lokalnych potrzeb eksploatowane są dorywczo piaski oraz piaski ze żwirem. W dolinach i obniżeniach terenu, obok piasków, występują także torfy.

Pod względem typologicznym gleby gminy są mało zróżnicowane. Przeważają gleby biellicowe i pseudobiellicowe (w miesiącach letnich cierpiące na brak wody) oraz brunatne wylugowane. W dolinach i obniżeniach występują gleby hydrogeniczne: murszowo-mineralne, torfowe i murszowo-torfowe oraz czarne ziemie zdegradowane. Wśród gruntów ornych przeważa IV klasa bonitacyjna (62,8%) i V klasa (20,4%), podobnie wśród użytków zielonych. Większość gleb charakteryzuje się średnią zasobnością w składniki pokarmowe. Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynosi 61,1%. Ze względu na znaczny udział gleb dobrych i bardzo dobrych, gmina posiada wysokie możliwości rozwoju rolnictwa, zwłaszcza w centralnej i północno-zachodniej części gminy.

Wody powierzchniowe

Gmina Wojcieszków położona jest w dorzeczu Wieprza. Przez jej teren przepływają dwie rzeki: Mała Bystrzyca oraz Bystrzyca wraz z dopływami. Poza niewielkimi śródbagiennymi oczkami o zmiennym poziomie lustra wody i wypełnionych wodą zagłębieniach bezodpływowych, brak większych naturalnych wód stojących. Sztuczne zbiorniki wodne to: kompleks stawów rybnych na północ od wsi Burzec, wyrobiska potorfowe i zbiorniki przeciwpożarowe.

Główny poziom wodonośny obszaru gminy związany jest z utworami trzeciorzędu. Gmina położona jest na obszarze trzeciorzędowego głównego zbiornika wód podziemnych "subnicka warszawska" o zasobach dyspozycyjnych 0,06 l/s/km². Wody wykazujące zwiększoną zawartość związków żelaza i manganu wymagają uzdatniania. Głębokość zalegania pierwszego poziomu wodonośnego jest zróżnicowana. W obrębie wysoczyzny występuje on znacznie poniżej 3 m p.p.t. W dolinach i obniżeniach 0-1 m p.p.t. Na terenach północnych na północ od doliny Małej Bystrzycy poziom ten jest średnio izolowany, w dolinach rzecznych nie jest izolowany. Z pierwszego poziomu wodonośnego ludność zaopatruje się w wodę pitną.

Środowisko naturalne

Bogactwem naturalnym Gminy są także lasy, które wraz z terenami zadrzewionymi i zakrzewionymi zajmują powierzchnię 1605,15 ha², co stanowi 14,7% powierzchni. Na przestrzeni lat ostatnich 10 lat udział lasów w powierzchni Gminy Wojcieszków wzrósł o 1,3 % i obserwujemy stały wzrost jej zalesienia. Lasy położone są głównie w południowej części gminy, gdzie występują największe kompleksy leśne w okolicach miejscowości: Zofijówka, Nowinki, Oszczepalin Pierwszy i Oszczepalin Drugi. Gatunkiem dominującym w lasach jest sosna stanowiąca ponad 90% drzewostanu.

Na terenie gminy nie występują obszary o międzynarodowej i krajowej randze przyrodniczo-krajobrazowej, a jedynie obszary o randze regionalnej i lokalnej tj.:

- dolina Bystrzycy o szerokości około 400 metrów - w granicach gminy na odcinku 4 km,
- dolina Małej Bystrzycy o szerokości około 400 metrów - przebiega przez teren gminy z północnego-zachodu na południowy-wschód na długości około 15 km.

Obie doliny są urozmaicone krajobrazowo, dość bogate pod względem flory i fauny. Łączna powierzchnia dolin stanowi około 13% powierzchni Gminy.

Do rangi lokalnej zaliczono następujące obiekty przyrodnicze:

- kompleks łąk na południe od wsi Burzec,
- cztery kompleksy leśne pokrywające 11% powierzchni Gminy.

Ochroną prawną objęte są następujące zabytki przyrody:

- 166 drzew alei parkowej, w tym 2 wiązy szypułkowe w Burcu,
- jodła jednobarwna w Wólce Domaszewskiej.

Czyste środowisko przyrodnicze, łagodnie pofałdowany teren, brak uciążliwego przemysłu stwarzają doskonałe warunki rozwoju turystyki i wypoczynku.

Zabytki

Na terenie gminy Wojcieszków występuje szereg atrakcji turystycznych:

- Dolina Małej Bystrzycy i Bystrzycy wraz z kompleksem stawów rybnych w Burcu (obszary o randze regionalnej, działalność agroturystyczna),

- większość kompleksów leśnych położonych na terenie gminy (kompleksy leśne koło Woli Bobrowej),
- stawy rybne w Burcu - powierzchnia około 90 ha,
- park zabytkowy w Wojcieszku z przełomu XVIII/XIX wieku o pow. 11,0 ha w tym 0,44 ha stanowią lustra wody .

Parki wiejskie:

- w Wólce Domaszewskiej z połowy XIX wieku o powierzchni 4,3 ha,
- w Przytulinie z połowy XIX wieku,
- w Burcu z początku XX wieku z murowanym dworem.

Ponad 10 zatwierdzonych i projektowanych pomników przyrody (jodła jednobarna, wiąz szypułkowy, kasztanowiec biały, lipa drobnolistna, jesion wyniosły, klon pospolity, wierzba biała, świerk pospolity, topola czarna).

Zabytki kultury materialnej:

- Zespół dworski w Burcu XVIII w., przebudowany w 1964 r i Woli Burzeckiej (1938 r.),
- Zespół Kościoła Parafialnego p.w. Najświętszego Serca Jezusa w Wojcieszku XIX/XX w. ,
- dawny budynek Urzędu Gminy, drewniany (około 1846 r) obecnie izba regionalna,
- Zespół gorzelni dworskiej (początek XX wieku),
- Zespół Kościoła Parafialnego p.w. Św. Zofii Wdowy w Zofiborze (1854 r.),
- Cmentarz parafialny w Wojcieszku (przełom XVIII/XIX w.) pomnik żony Sienkiewicza Marii z Babskich, groby Kleeberczyków,
- Cmentarz parafialny w Zofiborze (przełom XIX/XX w.).

O potencjale turystycznym Gminy decyduje w dużym stopniu liczba obiektów zabytkowych. W wykazie obiektów wpisanych do rejestru zabytków gminy Wojcieszków znajdują się następujące obiekty:

W miejscowości Burzec:

- Ośmiorak - wzniesiony pod koniec XIX wieku z cegły palonej na planie prostokąta,
- Gorzelnia - budowana w latach 1914-1922. murowana z cegły palonej na planie litery T z centralnym ryzalitem, skrzydłami bocznymi i tylnym,
- Park krajobrazowy - XIX w., park posiada kształt nieregularnego czworoboku i zajmuje powierzchnię 4,73 ha. od północy otaczają go stawy, od zachodu i południowego zachodu grunty orne, od wschodu graniczy z terenami zespołu folwarcznego.

W miejscowości Wojcieszków:

- Park pałacowy - XVIII/XIX w., park ma kształt wieloboku zbliżonego do trójkąta, do parku od zachodu prowadzi aleja dojazdowa wysadzana lipami. Na terenie parku rosną drzewa w wieku 100 -120 lat. Przez park przebiegają aleje spacerowe lipowe, aleja kasztanowców, aleja grabowa i grabowo-lipowa.

W miejscowości Zofibór:

- Kościół drewniany - 1854 r. wzniesiony na planie prostokąta z węższym prezbiterium zakończonym trójbocznie, po bokach którego dwie zakrystie. Wnętrze trójnawowe.
- Dzwonnica drewniana - około 1854 r. usytuowana obok kościoła wybudowana z drewna na planie kwadratu.

Obok obiektów wpisanych do rejestru zabytków istnieją obiekty będące w strefie zainteresowania konserwatorskiego, są to:

W miejscowości Burzec:

- dwór murowany w XVIII w, przebudowany w 1964 r. ,
- dwanaściorak, murowany z końca XIX w.,
- stajnia, murowana - lata 20-ste XX w. obora, murowana - lata 20-ste XX w. kilkanaście domów mieszkalnych drewnianych z początków XX w.

W miejscowości Przytulina:

- pozostałości parku dworskiego, 2 połowa XIX w.

W miejscowości Wojcieszków:

- Zespół Kościoła Parafialnego p. w. Najświętszego Serca Jezusa - kościół neogotycki murowany 1897-1899 r., plebania drewniana ok. 1897 r.,
- Zespół Pałacowo – Parkowy - XVIII/XIX o powierzchni około 12 ha. Do parku od zachodu prowadzi aleja dojazdowa wysadzana lipami. Na terenie parku rosną drzewa w wieku 100-120 lat. Przez park

przebiegają aleje spacerowe lipowe, aleja kasztanowcowa, aleja grabowa i grabowo-lipowa. W parku znajduje się tzw. górka szwedzka, która wg legendy usypana została przez jeńców szwedzkich w XVII w.

W miejscowości Wola Burzecka

- Zespół Dworski - dwór murowany 1938 r., pozostałości parku krajobrazowego, pocz. XX w.

W miejscowości Wólka Domaszewska

- pozostałości parku dworskiego, poł. XIX w.,
- zabytkowa gorzelnia.

Poza w/w obiektami w Gminie zachowało się wiele budynków mieszkalnych oraz magazynowo - składowych i inwentarskich. W wielu miejscowościach, zachowały się drewniane domy mieszkalne z początku XX wieku, które znajdują się w strefie zainteresowania konserwatorskiego. Gmina Wojcieszków to tereny czyste ekologicznie, są one jej głównym bogactwem i zasobem.

Zasoby mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe gminy pod koniec 2020 roku wynosiły 2 657 budynków mieszkalnych. Należy jednak zwrócić uwagę na duże zróżnicowanie standardów poszczególnych mieszkań, co ma istotny wpływ na jakość życia mieszkańców, 64,4 % z nich wyposażonych jest w łazienkę a 44,4% w centralne ogrzewanie. Na korzyść gminy przemawia jedna z większych powierzchni użytkowych mieszkań - średnio 88,6 m², w porównaniu do innych gmin wiejskich powiatu łukowskiego. Dane dotyczące przeciętnej powierzchni użytkowej jednego mieszkania lokują gminę na wysokiej pozycji w powiecie łukowskim, podobnie jak pod względem liczby osób na jedną izbę plasują ją także powyżej średniej w powiecie.

Poziom aktywności społecznej

Poziom aktywności obywatelskiej można mierzyć na wiele sposobów. Najbardziej powszechnym, a jednocześnie najbardziej trafnym pomiarem jest zaangażowanie społeczne i polityczne obywateli. W roku 2020 na terenie gminy funkcjonowało 25 organizacji społecznych, w tym 8 uczniowskich klubów sportowych, 2 stowarzyszenia kultury fizycznej, 7 ochotniczych straży pożarnych, 8 stowarzyszeń i fundacji lokalnych. W ramach organizacji i stowarzyszeń można wymienić takie organizacje, jak: Szkolny Ludowy Klub Sportowy „Orlik” przy Szkole Podstawowej w Woli Bystrzyckiej, Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Hermanów” przy Szkole Podstawowej w Hermanowie, Uczniowski Klub Sportowy „Zagłoba” przy Szkole Podstawowej w Burcu, Klub Sportowy „Wóldom - Jetro” w Wólce Domaszewskiej, Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Dragon” przy Publicznym Gimnazjum w Wojcieszkowie, Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Venus” przy Szkole Podstawowej w Oszczepalinie, Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Orkan” przy Szkole Podstawowej w Wojcieszkowie, Uczniowski Ludowy Klub Sportowy "Tramp" przy Szkole Podstawowej w Siedliskach, Ludowy Klub Piłkarski "Orkan" Wojcieszków, Klub Piłkarski Orlik Wola Bystrzycka, OSP w Burcu, Woli Bystrzyckiej, Świderkach, Oszczepalinie Drugim, Oszczepalinie Pierwszym, Wólce Domaszewskiej i Wojcieszkowie oraz Wiejskie Stowarzyszenie Oświatowo - Kulturalne "Przymierze", Kółko Rolnicze w Ciężkie Hermanów, Fundacja Pomocy Sierotom i Dzieciom z Rodzin Niezamożnych "Polski Samarytanin", Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Ludowego "Promyki", Towarzystwo Przyjaciół Wojcieszkowa w Wojcieszkowie, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Gminy Wojcieszków, Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Wojcieszków, Fundacja Helix Farm.

Odzwierciedleniem aktywności społecznej jest również aktywność obywatelska mierzona frekwencją wyborczą w wyborach powszechnych, w 2019 roku w wyborach do Sejmu i Senatu RP wynosiła 54,17%, zaś w wyborach Prezydenta RP w 2020 r. - 60,44% i była niższa niż w powiecie, województwie i kraju.

Gospodarka gminy

Gmina Wojcieszków jest gminą wiejską o charakterze rolniczym, a zatem ilość występujących podmiotów gospodarczych jest niższa w porównaniu z gminami miejskimi i miejsko-wiejskimi. Gminę Wojcieszków charakteryzuje średni poziom rozwoju mikroprzedsiębiorstw będących w przewadze jednoosobowymi działalnościami gospodarczymi. Sektor działalności prywatnej znacznie przewyższa sektor publiczny zwłaszcza pod względem zarejestrowanych przedsiębiorców. W roku 2020 na terenie gminy Wojcieszków było zarejestrowanych 400 podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON, spośród których 14 należało do sektora publicznego, a 386 do sektora prywatnego, w tym 355 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

Infrastruktura komunikacyjna

Podstawową sieć komunikacyjną tworzą droga wojewódzka nr 808 (Łuków – Kock) o długości 11,5km, 7 dróg powiatowych o łącznej długości 39,382 oraz 26 dróg gminnych o całkowitej 67,777 km, z czego 39,478 km (58,25%) posiada nawierzchnię utwardzoną, pozostałe drogi nawierzchnię gruntową – 27,799 km. Zgodnie z powszechnie przyjętymi założeniami powinny one zapewniać dogodne połączenia pomiędzy miejscowościami położonymi na terenie gminy. Biorąc pod uwagę wielkość gminy oraz liczbę miejscowości, sieć tą można uznać za rozwiniętą w sposób zadowalający.

Infrastruktura sieciowa i telekomunikacja

Na całym obszarze gminy dostępna jest telefonia przewodowa i potrzeby mieszkańców mogą być w pełni zaspokojone. Ponadto gmina pozostaje w całości w zasięgu stacji bazowych telefonii komórkowej wszystkich operatorów, działających na terenie kraju. Operatorzy stacjonarni i mobilni oferują dostęp do Internetu na terenie całej gminy. Jedynym ograniczeniem jest bariera kosztowa występująca po stronie indywidualnych odbiorców. Do Urzędu Gminy jest dostarczony sygnał internetowy na potrzeby własne urzędu. Dodatkowo prawie cały teren gminy objęty jest zasięgiem Internetu radiowego, którego dostawca jest firma LUKMAN.

Infrastruktura wodociągowo-kanalizacyjna i gospodarka odpadami

Długość całkowita sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi 142,3 km, w tym 1 817 przyłączy z których korzysta 7 045 mieszkańców, zaś w 2020 r. zużyto 224 632m³ wody. W przypadku infrastruktury kanalizacyjnej w większości stanowią ją indywidualne zbiorniki bezodpływowe - 922, natomiast sieć kanalizacyjna o długości 32,9 km przyłącza 220 budynków zamieszkałych przez 1 872 osób. Uzupelnienie systemu stanowi 21 przydomowych oczyszczalni ścieków natomiast pozostałe budynki posiadają zbiorniki bezodpływowe. Na terenie gminy odpady komunalne zbierane są w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych oraz odbierane od właścicieli nieruchomości i ich strumień wynosił 1 224,14 Mg.

Oświata

Na terenie gminy funkcjonuje 8 placówek oświatowych, w tym 1 przedszkole publiczne, 6 szkół podstawowych wraz z oddziałami przedszkolnymi oraz jedna publiczna Szkoła Podstawowa z oddziałem przedszkolnym w Burcu prowadzona przez Wiejskie Stowarzyszenie Oświatowo Kulturalne "Przymierze" w Burcu. Po ukończeniu edukacji na poziomie podstawowym młodzież najczęściej kontynuuje naukę w szkołach średnich zlokalizowanych głównie w Łukowie i Adamowie, ponadto w Radzynie Podlaskim, Puławach i Lubartowie.

Jakość kształcenia rozumianą jako stopień spełnienia wymagań dotyczących procesu kształcenia i jego efektów, wyrażoną w formie kwantyfikowalnej, stanowią wyniki egzaminów egzaminu ósmoklasisty. W 2020 r. uczniowie szkół uzyskali średni wynik z języka polskiego - 54 (średnia w powiecie 58, z matematyki - 45 (średnia w powiecie 47) i z języka angielskiego - 38 (średnia w powiecie 48). W bieżącym roku odpowiednio, z języka polskiego - 58 (w powiecie 59), z matematyki - 50 (w powiecie 47), z języka angielskiego - 51 (w powiecie 57). Tym samym wyniki te są reprezentatywne dla średniej w powiecie łukowskim.

W roku szkolnym 2020/2021 w szkołach podstawowych w 46 oddziałach uczyło się 624 dzieci, natomiast do przedszkoli uczęszczało 209 dzieci. Dzieci do placówek szkolnych na terenie gminy dowożone są autobusami, nie ponosząc przy tym kosztów transportu. Usługa ta finansowana jest z budżetu gminy. Wg. ostatniego zestawienia „Zestawienie gmin o stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej niższym niż średnia dla województwa lubelskiego” przygotowanego przez Urząd Marszałkowski, odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w gminie Wojcieszków wynosi 76,8 % co plasuje ją na 98 miejscu wśród 213 gmin Lubelszczyzny.

Infrastruktura kultury i sportu

Działalność kulturalną na terenie gminy prowadzi Gminna Biblioteka Publiczna w Wojcieszkowie, działając jako samorządowa instytucja kultury od 2001r., wypełnia działalność statutową, pracuje w oparciu o plan finansowy

i plan działalności. Funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach oraz statutu nadanego przez Radę Gminy Wojcieszków Uchwałą Nr V/16/15 z dnia 12 marca 2015 r. Gminna Biblioteka Publiczna wszystkie zadania realizuje w siedzibie głównej w Wojcieszkowie przy ul. Kościelnej 36. Poza siedzibą główną na terenie gminy funkcjonują dwie filie: Filia Biblioteczna w Burcu oraz Filia Biblioteczna w Wólce Domaszewskiej. Na terenie Gminy funkcjonuje kilka świetlic wiejskich, przy trzech z nich skupiona jest działalność kulturalna.

Na terenie gminy Wojcieszków działalność sportowa koncentruje się przy szkołach podstawowych. Zarejestrowane są stowarzyszenia wpisane do ewidencji stowarzyszeń kultury fizycznej i uczniowskich klubów sportowych przy Wydziale Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Łukowie. Głównym celem istniejących stowarzyszeń jest rozwój i propagowanie sportu wśród młodzieży szkolnej na terenach obwodów poszczególnych szkół. Duża ilość klubów sportowych wymusza posiadanie odpowiedniej bazy sportowej. Gmina Wojcieszków posiada 7 boisk sportowych (w tym przyszkolnych), 4 przyszkolne sale gimnastyczne oraz 1 boisko do plażowej piłki siatkowej. Poza tym w zasobach gminy są liczne place zabaw i siłownie napowietrzne zlokalizowane w poszczególnych miejscowościach gminy.

3. METODOLOGIA OPRACOWANIA

Gminny Program Rewitalizacji został opracowany w oparciu o wymagania ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji² oraz praktyczne wskazówki zawarte w publikacjach Ministerstwa Rozwoju i Technologii: *Delimitacja krok po kroku. Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji*³, *Gminny Program Rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych*⁴, a także w oparciu o dobre praktyki programów rewitalizacji i doświadczenie eksperckie.

Podział na jednostki analityczne

Charakter działań rewitalizacyjnych polega na ich skoncentrowaniu na obszarach, na których występuje szczególnie wysokie natężenie negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych i przestrzennych. Jednocześnie ustawowo obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% jej mieszkańców. Tym samym dla celów wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji zachodzi konieczność wyodrębnienia mniejszych jednostek analitycznych, które dzięki swojej spójności funkcjonalno-przestrzennej oraz możliwości pozyskania danych, a następnie ich zagregowania mogą zostać poddane analizie.

Dla celów wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Wojcieszków, proces diagnostyczny oparto o podział na **21 jednostek analitycznych - sołectw** (Rysunek 2, Tabela 1), a zatem jednostek pomocniczych samorządu funkcjonujących na mocy art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym⁵, natomiast jako materiał źródłowy posłużył Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego oraz dane ewidencyjne będące w posiadaniu Urzędu Gminy Wojcieszków.

Źródła danych

W ramach prac nad szeroką diagnozą w pierwszej kolejności przeprowadzono prace przygotowawcze polegające na zgromadzeniu dokumentacji oraz danych ilościowych i jakościowych dotyczących Gminy Wojcieszków. Dane pozyskano z: Urzędu Gminy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy w Łukowie, Komendy Powiatowej Policji/Komisariat Policji w Adamowie, a także ogólnodostępnych baz danych właściwych w zakresie merytorycznym w tym instytucji samorządowych i jednostek administracji zespolonej szczebla wojewódzkiego i krajowego: Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych), Państwowej Komisji Wyborczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Rejestru stowarzyszeń Starostwa powiatowego, PGW Wody Polskie, GDOŚ, GIOŚ, bazy CEiDG, Geoportalu INSPIRE.

Kluczowymi dokumentami źródłowym była **Strategia Rozwoju Gminy Wojcieszków na lata 2019 - 2023**⁶ oraz gminne dokumenty strategiczne: *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wojcieszków na lata 2014 - 2024*⁷, *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wojcieszków na lata 2017- 2020*⁸, *Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wojcieszków na lata 2011 - 2032*⁹, *Wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 - 2020*¹⁰, *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wojcieszków na 2020 rok*¹¹, *Plan gospodarki niskoemisyjnej*¹².

² ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. - Dz.U. 2021 poz. 485).

³ źródło: <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologia/delimitacja-krok-po-kroku>

⁴ źródło: <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologia/gminny-program-rewitalizacji-praktyczny-poradnik-dla-mieszkanow-i-wladz-lokalnych>

⁵ ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (t.j. - Dz.U. 2016 nr 0 poz. 446).

⁶ uchwała nr XXXI/163/14 Rady Gminy Wojcieszków z dnia 26 czerwca 2014 r.

⁷ uchwała nr XXXI/163/14 Rady Gminy Wojcieszków z dnia 26 czerwca 2014 r.

⁸ uchwała nr XX/122/17 Rady Gminy Wojcieszków z dnia 22 września 2017 r.

⁹ uchwała nr VI/17/11 Rady Gminy Wojcieszków z dnia 4 kwietnia 2011 r.

¹⁰ uchwała nr XXVIII/141/14 Rady Gminy Wojcieszków z dnia 21 stycznia 2014 r.

¹¹ uchwała nr XXV/165/19 Rady Gminy Wojcieszków z dnia 14 grudnia 2019 r.

¹² uchwała nr IX/53/2019 Rady Gminy Wojcieszków z dnia 01 sierpnia 2019 r.

Rysunek 2. Mapa jednostek analitycznych (sołectw) gminy Wojcieszków.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Wojcieszków

Tabela 1. Podstawowe dane jednostek analitycznych (sołectw) gminy Wojcieszków za 2020 r.

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców ¹³		Powierzchnia ¹⁴	
		osoby	% mieszkańców gminy	ha	% powierzchni gminy
1	Burzec	659	9,58%	1 084,5	9,96%
2	Bystrzyca	519	7,54%	700,7	6,44%
3	Ciężkie, Ciężkie I	170	2,47%	542,7	4,99%
4	Glinne	158	2,30%	140,0	1,29%
5	Helenów	113	1,64%	126,5	1,16%
6	Hermanów	81	1,18%	186,6	1,71%
7	Kolonia Bystrzycka	182	2,65%	332,2	3,05%
8	Marianów	152	2,21%	690,1	6,34%
9	Nowinki	77	1,12%	200,8	1,84%
10	Oszczepalin Drugi	374	5,44%	960,4	8,82%
11	Oszczepalin Pierwszy	281	4,08%	455,4	4,18%
12	Otylin	59	0,86%	256,5	2,36%
13	Siedliska	501	7,28%	770,0	7,07%
14	Świderki	586	8,52%	315,8	2,90%
15	Wojcieszków	1 086	15,78%	1 288,0	11,83%
16	Wola Bobrowa	198	2,88%	202,2	1,86%
17	Wola Burzecka	464	6,74%	526,4	4,84%
18	Wola Bystrzycka	471	6,85%	746,1	6,85%
19	Wólka Domaszewska	533	7,75%	704,2	6,47%
20	Zofijówka	42	0,61%	531,2	4,88%
21	Zofibór	174	2,53%	126,0	1,16%
GMINA		6 880		10 886,3	

Wskaźniki

Dla zidentyfikowania sytuacji kryzysowej w każdym z pięciu obszarów – sfer, o których mówi art.9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji zastosowano metodę badawczą w postaci analizy wielokryterialnej polegającą na porównaniu wartości wskaźników oraz ich koncentracji przestrzennej.

Posłużono się w tym celu **wymiarami statystycznymi** (danymi) dostępnymi w statystyce publicznej oraz pozyskanymi od instytucji, które przekształcono do poziomu unikalnych wskaźników, adekwatnych do charakteru mierzonych zjawisk. W części dotyczącej ogólnego opisu badanego zjawiska i zachodzących w nim tendencji, zastosowano dane przekrojowe za okres referencyjny 5 lat wstecz (2016 – 2020), natomiast dla obliczenia wartości wskaźników służących do wyznaczania obszaru zdegradowanego przyjęto dane za 2020 r.

W celu właściwego metodologicznie odzwierciedlenia skali badanych zjawisk w jednostkach analitycznych zastosowano standaryzowane **wskaźniki** (łącznie 28), które jako miary koncentracji zjawisk kryzysowych stanowią główne kryteria delimitacji obszaru, ale również pozwalają na obiektywne określenie zróżnicowania potencjałów lokalnych na terenie gminy. Zastosowane jednostki miar wskaźników odzwierciedlają specyfikę badanych zjawisk i co do zasady zastosowano ustandaryzowane przeliczenie na statystycznych 100 mieszkańców sołectw lub 100 ha powierzchni. W przypadku specyficznych zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej dla których brak odniesienia w publicznych statystykach lub brak ujednoliconej metodologii ich obliczania, wykorzystano jednostki miar stosowane przez instytucje udostępniające te dane, względnie przedstawiono je w formie opisowej dokonując co najmniej podstawowej kwantyfikowalności w postaci oceny jakościowej (np. dwustopniowej: tak/nie).

Wskaźniki zostały zagregowane do **cech** (łącznie 8), przypisanych dla każdej ze sfer. W pierwszej kolejności dokonano diagnozy problemów społecznych (sfera społeczna), która uzupełniono diagnozą w pozostałych 4 obszarach. W efekcie pozwoliło to na wyodrębnienie i uszeregowanie jednostek analitycznych, w których

¹³ źródło: Ewidencja ludności, dane roczne wg. stanu na koniec 2020 r.; Urząd Gminy Wojcieszków.

¹⁴ źródło: Dane przestrzenne; Urząd Gminy Wojcieszków.

zidentyfikowano sytuację kryzysową w sferze społecznej, na którą nawarstwia się największa liczba innych zdiagnozowanych problemów - obszar zdegradowany, a następnie wyznaczono obszar rewitalizacji.

Rysunek 3. Schemat metodologiczny.

Tabela 2. Wskaźniki analityczne.

Sfera Społeczna

Cecha	Wskaźnik	Jednostka miary	Wymiar statystyczny	Jednostka miary	Źródło danych
Bezrobocie	Bezrobocie	na 100 mieszkańców	Bezrobotni zarejestrowani – ogółem	osoba	Powiatowy Urząd Pracy w Łukowie
	Bezrobocie kobiet		Liczba bezrobotnych kobiet	osoba	
	Długotrwałe bezrobocie		Długotrwałe bezrobotni (pow. 24 m.)	osoba	
Problemy społeczne	Ubóstwo	na 100 mieszkańców	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	osoba	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojcieszkowie
	Niepełnosprawność		Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	osoba	
	Długotrwała lub ciężka choroba		Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	osoba	
	Bezradności rodzin		Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	osoba	
Bezpieczeństwo	Wykroczenia	na 100 mieszkańców	Liczba ujawnionych wykroczeń (bez mandatów karnych)	zdarzenia	Komisariat Policji w Adamowie
	Przemoc domowa		Liczba złożonych „Niebieskich kart”	szt.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojcieszkowie
	Działania ratownicze	na 100 ha powierzchni	Liczba działań ratowniczych OSP	wyjazdy	Urząd Gminy Wojcieszków

Poziom uczestnictwa w życiu publicznym	Aktywność organizacji pozarządowych	na 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych (NGO)	szt.	Krajowy Rejestr Sądowy; Rejestr - Powiat Łukowski
	Uczestnictwo w zebraniach sołeckich		Liczba uczestników zebrań sołeckich	osoba	Urząd Gminy Wojcieszków
	Frekwencja wyborcza	ilość głosowań poniżej średniej	Frekwencja w wyborach powszechnych	%	Państwa Komisja Wyborcza

Sfera Gospodarcza

Cecha	Wskaźnik	Jednostka miary	Wymiar statystyczny	Jednostka miary	Źródło danych
Przedsiębiorczość mieszkańców	Podmioty gospodarcze	na 100 mieszkańców	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	szt.	Baza CEiDG
	Nowe podmioty gospodarcze		Liczba nowo zarejestrowanych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	szt.	
	Zawieszona działalność gospodarcza		Liczba osób fizycznych, które zawiesiły działalność gospodarczą	szt.	
	Wykreślona działalność gospodarcza		Liczba osób fizycznych, które wykreśliły działalność gospodarczą	szt.	

Sfera Środowiskowa

Cecha	Wskaźnik	Jednostka miary	Wymiar statystyczny	Jednostka miary	Źródło danych
Ochrona przyrody i zagrożenia	Zagrożenie powodziowe	TAK / NIE	Położenie na obszarach zagrożonych wystąpieniem powodzi	n.d.	Geoportal: PGW Wody Polskie – mapa zagrożenia powodziowego
	Obszary chronione	TAK / NIE	Położenie na obszarach objętych formami ochrony przyrody	n.d.	Geoportal INSPIRE: GDOŚ – obszary chronione
	Tereny zieleni	TAK / NIE	Tereny zieleni urządzonej	n.d.	Urząd Gminy Wojcieszków
	Kompleksy leśne	TAK / NIE	Kompleksy leśne	n.d.	Geoportal INSPIRE: GIOŚ - mapa zagospodarowania

Sfera Przestrzenno – Funkcjonalna

Cecha	Wskaźnik	Jednostka miary	Wymiar statystyczny	Jednostka miary	Źródło danych
Jakość infrastruktury publicznej	Dostępność infrastruktury sportu i rekreacji	na 100 mieszkańców	Liczba obiektów infrastruktury sportu i rekreacji (w podziale na rodzaje obiektów)	szt. - stan	Urząd Gminy Wojcieszków
	Jakość infrastruktury kultury	ocena opisowa	Liczba obiektów infrastruktury kultury (w podziale na rodzaje obiektów)	szt. - stan	
	Stan dróg		Drogi gminne	stan	

Sfera Techniczna

Cecha	Wskaźnik	Jednostka miary	Wymiar statystyczny	Jednostka miary	Źródło danych
Dostępność infrastruktury technicznej	Dostępność sieci wodociągowej	%	Liczba przyłączy do sieci wodociągowej	szt.	Urząd Gminy Wojcieszków
	Dostępność infrastruktury kanalizacyjnej	%	Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej	szt.	
			Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	
	Dostępność pozostałej infrastruktury sieciowej	ocena opisowa	Przyłącza do sieci (gazowej, energetycznej, telekomunikacyjnej, ciepłej)	ocena opisowa	
Użytkowane odnawialne źródła energii	ocena opisowa	Liczba zainstalowanych odnawialnych źródeł energii	szt.		

4. DIAGNOZA

4.1. Sfera Społeczna

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wojcieszków na lata 2014 – 2024 zdefiniowała pięć głównych problemów społecznych występujących w gminie wg. powodów udzielania pomocy, jako: **bezrobocie, ubóstwo, długotrwałą lub ciężką chorobę, niepełnosprawność oraz potrzeby ochrony macierzyństwa**. W tabelach poniżej przedstawiono dane za okres ostatnich 5 lat (2016-2020), które wskazują, że choć główne problemy nie uległy zmianom, to zmianie uległa ich dynamika i znaczenie dla sytuacji społecznej w gminie.

BEZROBOCIE

Powiat łukowski charakteryzuje się od wielu lat najniższą stopą bezrobocia w województwie lubelskim. W zgodnej opinii specjalistów rynku pracy sprzyja temu relatywna bliskość Warszawy głównego ośrodka metropolitalnego w kraju. W przypadku gminy Wojcieszków w okresie ostatnich 5 lat odnotowano 65 % spadek liczby bezrobotnych z 231 w 2016 r. do 153 w 2020 r. i obecnie stanowią oni zaledwie 6,9 % ogółu bezrobotnych w powiecie łukowskim. Wśród osób pozostających bez zatrudnienia największe grono stanowią ci dla których ostatnimi miejscami zatrudnienia były podmioty prowadzące działalność w budownictwie, przetwórstwie oraz handlu i usługach. Uwagę zwraca jednak jego nierównomierność potwierdzająca zróżnicowanie problemu w gminie. Najwięcej bezrobotnych na 100 mieszkańców odnotowano w aż 10 sołectwach wśród których przodują: Wola Bobrowa, Burzec i Wólka Domaszewska. Charakterystyczną cechą bezrobocia gminnego jest także wysoki odsetek kobiet wchodzący się na przestrzeni lat do 54% do 62%. Liczba długotrwale bezrobotnych w jednostkach analitycznych jest proporcjonalna do skali zamieszkujących tam osób pozostających bez pracy i zasadniczo pokrywa się obszarami na których to zjawisko występuje z największym natężeniem.

Należy zatem stwierdzić, że bezrobocie w gminie nie jest samodzielnie kluczowym problemem społecznym, jednak odczuwalny jest jego niekorzystny wpływ na inne wskaźniki społeczne, a także subiektywną ocenę szans rozwojowych przez samych mieszkańców.

Tabela 3. Bezrobotni w gminie Wojcieszków na tle województwa i powiatu w latach 2016-2020¹⁵.

Kategoria	2016			2017			2018			2019			2020		
	Województwo Lubelskie	Powiat Łukowski	Gmina Wojcieszków	Województwo Lubelskie	Powiat Łukowski	Gmina Wojcieszków	Województwo Lubelskie	Powiat Łukowski	Gmina Wojcieszków	Województwo Lubelskie	Powiat Łukowski	Gmina Wojcieszków	Województwo Lubelskie	Powiat Łukowski	Gmina Wojcieszków
Stopa bezrobocia (%)	10,3	6,7		8,8	5,0		8,0	4,5		7,4	4,2		8,2	4,7	
Liczba bezrobotnych (osoba)		2 965	231		2 257	161		2 037	142		1 949	144		2 209	153
Bezrobotne kobiety (osoba)		1 700	139		1 318	96		1 136	89		1 138	79		1 247	91
Długotrwale bezrobotni (osoba)		507	40		403	29		358	22		321	21		359	28

¹⁵ źródło: Rynek pracy/Zestawienia statystyczne/Stopa bezrobocia; Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, <https://wuplublin.praca.gov.pl/stopa-bezrobocia>

Tabela 4. Bezrobocie w 2020 r.

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców w 2020 r.	Liczba bezrobotnych - ogółem	Bezrobocie wskaźnik	Liczba bezrobotnych kobiet - ogółem	Bezrobocie kobiet wskaźnik	Liczba długotrwałe bezrobotnych	Długotrwałe bezrobocie wskaźnik
			osoba	na 100 mieszkańców	osoba	na 100 mieszkańców	osoba	na 100 mieszkańców
1	Burzec	659	21	3,19	10	1,52	10	1,52
2	Bystrzyca	519	12	2,31	6	1,16	5	0,96
3	Ciężkie, Ciężkie I	170	2	1,18	1	0,59	1	0,59
4	Glinne	158	2	1,27	1	0,63	1	0,63
5	Helenów	113	1	0,88	1	0,88	1	0,88
6	Hermanów	81	2	2,47	1	1,23	0	0,00
7	Kolonia Bystrzycka	182	2	1,10	0	0,00	1	0,55
8	Marianów	152	4	2,63	2	1,32	1	0,66
9	Nowinki	77	2	2,60	2	2,60	0	0,00
10	Oszczepalin Drugi	374	7	1,87	5	1,34	6	1,60
11	Oszczepalin Pierwszy	281	6	2,14	4	1,42	2	0,71
12	Otylin	59	0	0,00	0	0,00	0	0,00
13	Siedliska	501	9	1,80	6	1,20	6	1,20
14	Świderki	586	11	1,88	5	0,85	5	0,85
15	Wojcieszków	1 086	28	2,58	18	1,66	10	0,92
16	Wola Bobrowa	198	7	3,54	4	2,02	6	3,03
17	Wola Burzecka	464	4	0,86	2	0,43	0	0,00
18	Wola Bystrzycka	471	12	2,55	8	1,70	6	1,27
19	Wólka Domaszewska	533	17	3,19	12	2,25	9	1,69
20	Zofijówka	42	0	0,00	0	0,00	0	0,00
21	Zofibór	174	4	2,30	3	1,72	2	1,15
	Gmina	6 880	153	2,22	91	1,32	72	1,52

PROBLEMY SPOŁECZNE

W ciągu ostatnich lat podstawowymi powodami udzielania pomocy społecznej wskazującymi na istniejące w gminie problemy są ubóstwo, bezradność w sprawach rodzicielskich, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność.

Ubóstwo

Ubóstwo jest nadal najważniejszym co do znaczenia problemem społecznym dotycząc największej liczby mieszkańców gminy. Niewątpliwie korzystną tendencją jest spadek prawie o połowę, zarówno liczby rodzin z 122 w 2016 r. do 69 w 2020 r., jak i dotyczących go osób z 422 do 227 (Tabela 5). Nadal jednak stanowi najwyższy odsetek - 24,12%, wśród powodów udzielania pomocy społecznej, a utrzymywanie się tego zjawiska na niezmiennym poziomie stanowi podstawową determinantę struktury społecznej. Należy jednak zauważyć, że ubóstwo jest z reguły efektem długotrwałego utrzymywania się w strefie niskich dochodów i wynika z innych problemów społecznych tym samym nie może być traktowane równoważnie z innymi typowymi powodami ich przyznania, lecz jako powód współwystępujący.

Analiza rozkładu ubóstwa w jednostkach analitycznych gminy wskazuje, iż w 9 na 21 sołectw, jego wskaźnik jest zdecydowanie wyższy niż średnia dla gminy wynosząca 3,3 osób na 100 mieszkańców. W przypadku sołectw: Zofijówka, Hermanów i Helenów trzy-krotnie wyższy, zaś w jednostkach: Oszczepalin Drugi i Burzec dwukrotnie, co wskazuje na wyjątkową kumulację tego zjawiska w tych jednostkach (Tabela 6). Najlepsza pod tym względem jest sytuacja w 4 sołectwach: Glinne, Nowinki, Otylin i Zofibór gdzie w 2020 r. nie odnotowano osób, którym przyznawane jest to świadczenie.

Tabela 5. Powody przyznania pomocy rodzinom, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej w gminie Wojcieszków w latach 2016-2020.

Powody udzielania pomocy społecznej	Liczba rodzin					Liczba osób w rodzinach				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Ubóstwo	122	106	88	83	69	422	372	297	272	227
Sieroctwo	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0
Bezdomność	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Potrzeby ochrony macierzyństwa	55	51	42	37	8	297	272	230	202	37
<i>w tym: wielodzietność</i>	45	41	37	32	0	254	230	206	179	0
Bezrobocie	83	72	61	54	29	296	241	205	183	38
Niepełnosprawność	62	58	59	56	93	155	147	147	141	134
Długotrwała lub ciężka choroba	94	75	69	70	67	293	225	202	194	167
Bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	94	73	64	49	44	416	340	304	232	214
<i>w tym: rodziny niepełne</i>	21	14	12	5	11	72	52	44	16	12
<i>rodziny wielodzietne</i>	31	26	25	16	12	173	145	139	93	73
Przemoc w rodzinie	9	3	6	3	3	40	12	26	18	12
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	11	5	7	9	5	43	28	36	36	26
Narkomania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zdarzenia losowe	4	1	0	2	0	12	1	0	3	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kłęska żywiołowej lub ekologicznej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Bezradności w sprawach opiekuńczo -wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

Dotykając 44 rodzin w większości wielodzietnych i 214 żyjących w nich osób, stanowi drugi najważniejszy problem społeczny w gminie. Jest przejawem dysfunkcji rodziny, która nie potrafi zapewnić dziecku opieki, gdyż z racji wieku nie jest ono w stanie samodzielnie sobie jej zapewnić oraz jego wychowanie w celu przygotowania dziecka do życia w społeczeństwie, ale także w kwestii prowadzenia gospodarstwa domowego – wskazuje na problem z zapewnieniem żywności, odzieży, mieszkania itp. Bezradności tej nie należy jednak mylić z problemem posiadania przez rodzinę niewystarczających środków finansowych na zabezpieczenie tych potrzeb, gdyż w tym wypadku niezaspokojenie ich nie musi występować w parze z nieprawidłowym pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczych. O bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego powinno mówić się w odniesieniu do rodzin, które posiadają wystarczające środki finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, lecz środkami tymi dysponują w nieodpowiedni sposób.

Problem ten w gminie kumuluje się w 6 jednostkach: Wólka Domaszewska, Burzec, Zofibór, gdzie jest najbardziej odczuwalny, w mniejszym stopniu w sołectwach: Świderki, Hermanów i Helenów, natomiast w 7 jednostkach nie odnotowano rodzin zmagających się z tym problemem (Tabela 6).

Długotrwała lub ciężka choroba

Obejmując 17,75% osób zamieszkałych w rodzinach, stanowi trzeci co do wagi problem natury społecznej. Zjawisko to w praktyce jest powiązane z niepełnosprawnością, gdyż długotrwała choroba zwykle w konsekwencji prowadzi do utraty sprawności i jest nierozzerwalnie związana z faktem starzenia się populacji mieszkańców Wojcieszkowa. Wyraźny jest deficyt instytucji działających na rzecz osób starszych (klub seniora, dzienny dom pobytu), niewielka liczba działań prozdrowotnych wśród osób starszych oraz niewielkie możliwości kontynuowania przez osoby starsze aktywności w różnych formach.

W ponad połowie sołectw - 11, stanowi to istotny problem, przy czym najwięcej osób którym udzielane jest wsparcie, tzn. gdzie wskaźnik cząstkowy przyjmuje wartości dwu-krotnie wyższą niż średnia w gminie zamieszkuje sołectwa: Helenów, Oszczepalin Drugi, Świderki, Burzec (Tabela 6).

Niepełnosprawność

Osoby niepełnosprawne to najczęściej osoby starsze, w przypadku osób młodych główną przyczyną niepełnosprawności są wady wrodzone, natomiast wraz z wiekiem narasta znaczenie innych czynników (np. choroby zawodowe, wypadki przy pracy). Jeżeli chodzi o płeć, to należy stwierdzić, udział każdej z nich jest mniej więcej równomierny i nie determinuje występowania tego problemu.

W gminie dotyczy aż 93 rodzin co przy 134 zamieszkujących w nich osobach wskazuje również na problem braku opieki i samotność. Zjawisko to ma szczególne znaczenie funkcjonalne w postaci przeszkód i barier doświadczanych przez osoby nim dotknięte w tym barier architektonicznych, komunikacyjnych, organizacyjnych, jak i środowiskowych, wyjątkowo powszechnie odczuwalnych w obszarze korzystania z funkcji publicznych.

W przypadku problemu niepełnosprawności, fakt zamieszkania na określonym obszarze w żaden sposób nie determinuje występowania tego zjawiska, jednak jest istotny ze względu na wymienione wyżej funkcjonalne utrudnienia, a co za tym idzie ograniczone możliwości rozwoju.

Najniekorzystniej w skali gminy problem ten występuje w 9 jednostkach osiągając wskaźnik na 100 mieszkańców wyższy niż średnia gminna wynosząca 1,95 (Tabela 6).

Tabela 6. Problemy społeczne w 2020 r.

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców w 2020 r.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu ubóstwa		Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności		Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby		Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	
			osoba	na 100 mieszkańców	osoba	na 100 mieszkańców	osoba	na 100 mieszkańców	osoba	na 100 mieszkańców
1	Burzec	659	52	7,89	23	3,49	27	4,10	57	8,65
2	Bystrzyca	519	6	1,16	2	0,39	9	1,73	6	1,16
3	Ciężkie, Ciężkie I	170	4	2,35	3	1,76	0	0,00	3	1,76
4	Glinne	158	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5	Helenów	113	11	9,73	5	4,42	6	5,31	6	5,31
6	Hermanów	81	9	11,11	5	6,17	0	0,00	5	6,17
7	Kolonia Bystrzycka	182	5	2,75	5	2,75	5	2,75	0	0,00
8	Marianów	152	7	4,61	0	0,00	3	1,97	0	0,00

9	Nowinki	77	0	0,00	1	1,30	2	2,60	0	0,00
10	Oszczepalin Drugi	374	30	8,02	10	2,67	18	4,81	0	0,00
11	Oszczepalin Pierwszy	281	1	0,36	18	6,41	8	2,85	3	1,07
12	Otylin	59	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
13	Siedliska	501	12	2,40	11	2,20	2	0,40	2	0,40
14	Świderki	586	5	0,85	5	0,85	28	4,78	41	7,00
15	Wojcieszków	1 086	9	0,83	8	0,74	13	1,20	3	0,28
16	Wola Bobrowa	198	1	0,51	1	0,51	6	3,03	4	2,02
17	Wola Burzecka	464	16	3,45	6	1,29	17	3,66	2	0,43
18	Wola Bystrzycka	471	24	5,10	9	1,91	2	0,42	10	2,12
19	Wólka Domaszewska	533	30	5,63	18	3,38	16	3,00	57	10,69
20	Zofijówka	42	5	11,90	0	0,00	0	0,00	0	0,00
21	Zofibór	174	0	0,00	4	2,30	5	2,87	15	8,62
	Gmina	6 880	227	3,30	134	1,95	167	2,43	214	3,11

BEZPIECZEŃSTWO

Poczucie bezpieczeństwa wpływa na jakość życia i rozwoju społeczeństw zarówno wymiarze społecznym, jak i gospodarczym. Na obszarach wiejskich w odróżnieniu do miast, zależy od mniejszej liczby specyficznych z uwagi na występującą infrastrukturę czynników, do których należą: prawdopodobieństwo wystąpienia katastrof naturalnych, pożarów czy awarii technicznych. Bardzo ważnym i niepokojącym zjawiskiem jest przemoc domowa, która z uwagi na brak anonimowości we wspólnotach lokalnych wynikający z formalnych i nieformalnych powiązań pomiędzy mieszkańcami utrudnia czy wręcz uniemożliwia informowanie policji o zaistniałych zdarzeniach. Na terenie gminy zakłócenia miru i przemoc domowa dotyczy niewielkiego odsetka mieszkańców i stanowi nieznaczny liczbę zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu, choć ich liczba jest stała na przestrzeni ostatnich 5-ciu lat. W przypadku ujawnionych przez Policję wykroczeń odnotowano ich duży spadek w 2020 roku co jest spowodowane ograniczeniami w przemieszczaniu się w związku z zaistniałą sytuacją pandemiczną. Na tle tych wskaźników bezpieczeństwo przeciwpożarowe stanowi główny czynnik zagrażający bezpieczeństwu w gminie, a liczba wyjazdów drużyn OSP systematycznie wzrasta do 31 w 2016 r. do 50 w 2020 r. (Tabela 7).

Statystycznie największą liczbę wykroczeń zanotowano w 7 jednostkach, na tym tle niekorzystana sytuacja jest w sołectwach: Glinne, Wola Burzecka i Wojcieszków. W przypadku „Niebieskich kart” największy ich odsetek przypada na 5 sołectw, w szczególności: Burzec i Helenów. Natomiast działania ratownicze najczęściej podejmowane były w 10 sołectwach, zaś największej tych zagrożeń na 100 ha powierzchni odnotowano w: Zofiborze, Świderkach i Nowinkach (Tabela 8).

Tabela 7. Naruszenia bezpieczeństwa w gminie Wojcieszków w latach 2016-2020.

Zdarzenie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba "Niebieskich kart" założonych.	16	13	14	16	17
Liczba ujawnionych wykroczeń (bez mandatów karnych)	b.d.	b.d.	66	82	35
Liczba działań ratowniczych OSP	31	39	44	59	50

Tabela 8. Wypadki, wykroczenia i zdarzenia zagrażające bezpieczeństwu w 2020 r.

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców w 2020 r.	Powierzchnia	Liczba ujawnionych wykroczeń (bez mandatów karnych)	Wykroczenia wskaznik	Liczba założonych "Niebieskich kart"	Przemoc domowa wskaznik	Liczba działań ratowniczych OSP	Działania ratownicze wskaznik
				zdarzenia	na 100 mieszkańców	szt.	na 100 mieszkańców	wyjazdy	na 100 ha powierzchni
1	Burzec	659	1 084,5	11	1,67	6	0,91	6	0,55
2	Bystrzyca	519	700,7	9	1,73	1	0,19	0	0,00
3	Ciężkie, Ciężkie I	170	542,7	0	0,00	0	0,00	1	0,18
4	Glinne	158	140,0	12	7,59	0	0,00	0	0,00
5	Helenów	113	126,5	0	0,00	1	0,88	1	0,79
6	Hermanów	81	186,6	0	0,00	0	0,00	0	0,00
7	Kolonia Bystrzycka	182	332,2	0	0,00	0	0,00	0	0,00
8	Marianów	152	690,1	1	0,66	0	0,00	0	0,00
9	Nowinki	77	200,8	1	1,30	0	0,00	3	1,49
10	Oszczepalin Drugi	374	960,4	10	2,67	0	0,00	1	0,10
11	Oszczepalin Pierwszy	281	455,4	8	2,85	2	0,71	3	0,66
12	Otylin	59	256,5	1	1,69	0	0,00	0	0,00
13	Siedliska	501	770,0	4	0,80	0	0,00	4	0,52
14	Świderki	586	315,8	13	2,22	1	0,17	5	1,58
15	Wojcieszków	1 086	1 288,0	55	5,06	3	0,28	12	0,93
16	Wola Bobrowa	198	202,2	3	1,52	0	0,00	1	0,49
17	Wola Burzecka	464	526,4	24	5,17	0	0,00	1	0,19
18	Wola Bystrzycka	471	746,1	14	2,97	0	0,00	3	0,40
19	Wólka Domaszewska	533	704,2	16	3,00	3	0,56	6	0,85
20	Zofijówka	42	531,2	0	0,00	0	0,00	1	0,19
21	Zofibór	174	126,0	1	0,57	0	0,00	2	1,59
	Gmina	6 880	10 886,3	1830	2,66	17	0,25	50	0,46

POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM

Aktywność mieszkańców należy oceniać zarówno z punktu widzenia działań lokalnych, jak i zaangażowania obywatelskiego w mechanizmy demokratyczne. Uczestnictwo w działaniach zorientowanych lokalnie, wynikających z silnego poczucia wspólnoty, intensywnych więzi sąsiedzkich oraz skutecznej komunikacji o istniejących w społeczności problemach i potrzebach wspólnego działania najlepiej oddaje liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych - stowarzyszeń i fundacji. 25 takich podmiotów działających w gminie zlokalizowanych jest w 10 sołectwach tym samym w ponad połowie nie jest prowadzona tego typu aktywność lub działania takie są sporadyczne. Zaangażowanie w zaspokajanie potrzeb wspólnot lokalnych i współdecydowanie o ich rozwoju wyrażone jest uczestnictwem w zebraniach sołectkich. W tym wypadku najmniejszą aktywność przejawiają mieszkańcy 9 sołectw w szczególności Burzca i Woli Burzeckiej. Inną miarą aktywności jest uczestnictwo w procesach demokratycznych mierzone frekwencją wyborczą w wyborach

powszechnych. Mieszkańcy gminy zdecydowanie chętniej uczestniczą w wyborach samorządowych (frekwencja powyżej 61%) niż prezydenckich (powyżej 45%) do parlamentu krajowego (powyżej 41%) czy europarlamentu (powyżej 16%). Wyniki te wskazują na wysoki poziom świadomości lokalnej i dążenie do wpływu na rozwój społeczności lokalnej. W analizowanym okresie na 14 akcji wyborczych we wszystkich przypadkach w sołectwach Burzec i Siedliska frekwencja była niższa od średniej w gminie i wskazuje, że mieszkający tam wyborcy nie mają poczucia realnego wpływu na funkcjonowanie społeczności lokalnych.

Tabela 9. Aktywność społeczna w 2020 r.

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców w 2020 r.	Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych (NGO)	Aktywność organizacji pozarządowych wskaźnik	Liczba mieszkańców w 2019 r.	Liczba uczestników zebranych sołeckich	Uczestnictwo w zebraniach sołeckich wskaźnik
			szt.	na 100 mieszkańców		osób	na 100 mieszkańców
1	Burzec	659	3	0,46	665	62	9,32
2	Bystrzyca	519	-	0,00	512	82	16,02
3	Ciężkie, Ciężkie I	170	1	0,59	171	35	20,47
4	Glinne	158	-	0,00	157	31	19,75
5	Helenów	113	-	0,00	112	18	16,07
6	Hermanów	81	1	1,23	81	15	18,52
7	Kolonia Bystrzycka	182	-	0,00	184	30	16,30
8	Marianów	152	-	0,00	154	46	29,87
9	Nowinki	77	-	0,00	81	18	22,22
10	Oszczepalin Drugi	374	2	0,53	380	55	14,47
11	Oszczepalin Pierwszy	281	2	0,71	286	38	13,29
12	Otylin	59	-	0,00	58	22	37,93
13	Siedliska	501	1	0,20	507	76	14,99
14	Świderki	586	1	0,17	581	146	25,13
15	Wojcieszków	1 086	8	0,74	1 086	88	8,10
16	Wola Bobrowa*	198	-	0,00	202*	34*	16,83
17	Wola Burzecka	464	-	0,00	471	35	7,43
18	Wola Bystrzycka	471	3	0,64	476	73	15,34
19	Wólka Domaszewska	533	3	0,56	543	145	26,70
20	Zofijówka	42	-	0,00	43	20	46,51
21	Zofibór	174	-	0,00	166	46	27,71
Gmina		6 880	25	0,36	6 916	1 115	16,12

* - Ostatnie zebrania sołeckie odbyły się w 2019 r., w Woli Bobrowej w 2018 r., tym samym przy obliczeniu wskaźnika uwzględniono liczbę mieszkańców sołectwa na koniec danego roku.

Tabela 10. Wybory parlamentarne i prezydenckie w latach 2014 – 2020.

Lp.	Sołectwo	Frekwencja w wyborach powszechnych						Frekwencja wyborcza wskaznik cz. I ilość głosowań poniżej średniej
		2014 - Parlament Europejski	2015 - Prezydent RP	2015 - Sejm i Senat RP	2019 - Parlament Europejski	2019 - Sejm i Senat RP	2020 - Prezydent RP	
		%	%	%	%	%	%	
1	Burzec	12,03	37,41	36,16	34,42	51,62	57,12	6
2	Bystrzyca	16,24	46,74	44,48	38,64	57,53	64,35	0
3	Ciężkie, Ciężkie I	21,83	47,4	47,28	39,03	54,65	61,02	0
4	Glinne	16,24	46,74	44,48	38,64	57,53	64,35	0
5	Helenów	21,83	47,4	47,28	39,03	54,65	61,02	0
6	Hermanów	21,83	47,4	47,28	39,03	54,65	61,02	0
7	Kolonia Bystrzycka	21,83	47,4	47,28	39,03	54,65	61,02	0
8	Marianów	19,33	49,15	42,06	40,77	54,13	61,17	1
9	Nowinki	19,33	49,15	42,06	40,77	54,13	61,17	1
10	Oszczepalin Drugi	13,02	39,76	34,19	37,86	51,92	61,73	5
11	Oszczepalin Pierwszy	13,02	39,76	34,19	37,86	51,92	61,73	5
12	Otylin	21,83	47,4	47,28	39,03	54,65	61,02	0
13	Siedliska	15,01	40,54	37,5	33,33	52,62	60,1	6
14	Świderki	14,55	47,78	41,42	37,92	51,51	57,9	4
15	Wojcieszków	19,33	49,15	42,06	40,77	54,13	61,17	1
16	Wola Bobrowa	19,33	49,15	42,06	40,77	54,13	61,17	1
17	Wola Burzecka	16,24	46,74	44,48	38,64	57,53	64,35	0
18	Wola Bystrzycka	14,86	49,74	43,59	41,89	60,11	57,07	2
19	Wólka Domaszewska	14,55	47,78	41,42	37,92	51,51	57,9	4
20	Zofibór	21,83	47,4	47,28	39,03	54,65	61,02	0
21	Zofijówka	19,33	49,15	42,06	40,77	54,13	61,17	1
	Gmina - średnia	16,05	45,62	41,11	38,40	54,17	60,44	3

Tabela II. Wybory samorządowe w latach 2014 – 2020.

Lp.	Sołectwo	Frekwencja w wyborach powszechnych								Frekwencja wyborcza wskaźnik cz. 2 ilość głosowań poniżej średniej	Frekwencja wyborcza wskaźnik łącznie ilość głosowań poniżej średniej
		2014 - Sejmik Województwa	2014 - Rada Powiatu	2014 - Rada Gminy Wojcieszków	2014 - Wójt Gminy – I tura	2018 - Sejmik Województwa	2018 - Rada Powiatu	2018 - Rada Gminy Wojcieszków	2018 - Wójt Gminy – I tura		
		%	%	%	%	%	%	%	%		
1	Burzec	43,43	43,43	43,43	43,43	56,55	56,37	56,55	56,55	8	14
2	Bystrzyca	62,50	62,21	62,40	62,50	64,49	64,27	64,49	64,38	4	4
3	Ciężkie, Ciężkie I	68,21	68,21	68,21	68,21	69,05	69,05	69,05	69,05	0	0
4	Glinne	62,50	62,21	62,40	62,50	64,49	64,27	64,49	64,38	4	4
5	Helenów	68,21	68,21	68,21	68,21	69,05	69,05	69,05	69,05	0	0
6	Hermanów	68,21	68,21	68,21	68,21	69,05	69,05	69,05	69,05	0	0
7	Kolonia Bystrzycka	68,21	68,21	68,21	68,21	69,05	69,05	69,05	69,05	0	0
8	Marianów	62,56	62,56	62,56	62,56	66,00	66,00	66,00	66,00	2	3
9	Nowinki	62,56	62,56	62,56	62,56	66,00	66,00	66,00	66,00	2	3
10	Oszczepalin Drugi	65,40	65,40	65,40	65,40	71,72	71,72	71,72	71,72	0	5
11	Oszczepalin Pierwszy	65,40	65,40	65,40	65,40	71,72	71,72	71,72	71,72	0	5
12	Otylin	68,21	68,21	68,21	68,21	69,05	69,05	69,05	69,05	0	0
13	Siedliska	56,10	56,34	56,10	56,10	63,59	63,59	63,59	63,59	8	14
14	Świderki	62,81	63,02	63,22	63,22	66,01	66,01	66,01	66,01	2	6
15	Wojcieszków	62,56	62,56	62,56	62,56	66,00	66,00	66,00	66,00	2	3
16	Wola Bobrowa	62,56	62,56	62,56	62,56	66,00	66,00	66,00	66,00	2	3
17	Wola Burzecka	62,50	62,21	62,40	62,50	64,49	64,27	64,49	64,38	4	4
18	Wola Bystrzycka	67,25	67,25	67,25	67,25	72,56	72,56	72,56	72,56	0	2
19	Wólka Domaszewska	62,81	63,02	63,22	63,22	66,01	66,01	66,01	66,01	2	6
20	Zofibór	68,21	68,21	68,21	68,21	69,05	69,05	69,05	69,05	0	0
21	Zofijówka	62,56	62,56	62,56	62,56	66,00	66,00	66,00	66,00	2	3
	Gmina - średnia	61,24	61,24	61,29	61,31	66,02	65,97	66,02	66,00	4	7

Tabela 12. Ocena zjawisk negatywnych w sferze społecznej.

Lp.	Sołectwo	Bezrobocie			Problemy społeczne			Bezpieczeństwo			Poziom uczestnictwa w życiu publicznym			ILOŚĆ wskaźników o wartości niekorzystnej	STAN KRYZYSOWY	
		Bezrobocie	Bezrobocie kobiet	Długotrwałe bezrobocie	Ubóstwo	Niepełnosprawność	Długotrwała lub ciężka choroba	Bezradności rodzin	Wykroczenia	Przemoc domowa	Działania ratownicze	Aktywność organizacji pozarządowych	Uczestnictwo w zebraniach sołeckich			Frekwencja wyborcza
1	Burzec	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK		TAK	TAK	11	TAK	
2	Bystrzyca	TAK										TAK	TAK	3		
3	Ciężkie, Ciężkie I													0		
4	Glinne							TAK				TAK		2		
5	Helenów				TAK	TAK	TAK	TAK		TAK	TAK	TAK	TAK	8	TAK	
6	Hermanów	TAK			TAK	TAK		TAK						4		
7	Kolonia Bystrzycka					TAK	TAK					TAK		3		
8	Marianów	TAK			TAK							TAK		3		
9	Nowinki	TAK	TAK				TAK				TAK	TAK		5		
10	Oszczepalin Drugi		TAK	TAK	TAK	TAK	TAK		TAK				TAK	7	TAK	
11	Oszczepalin Pierwszy		TAK			TAK	TAK		TAK	TAK	TAK		TAK	7	TAK	
12	Otylin											TAK		1		
13	Siedliska			TAK		TAK					TAK	TAK	TAK	TAK	6	
14	Świderki						TAK	TAK			TAK	TAK		4		
15	Wojcieszków	TAK	TAK						TAK	TAK	TAK		TAK	6		
16	Wola Bobrowa	TAK	TAK	TAK			TAK				TAK	TAK		6		
17	Wola Burzecka				TAK		TAK		TAK			TAK	TAK	5		
18	Wola Bystrzycka	TAK	TAK	TAK	TAK				TAK				TAK	6		
19	Wólka Domaszewska	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK			10	TAK	
20	Zofijówka				TAK							TAK		2		
21	Zofibór	TAK	TAK	TAK		TAK	TAK	TAK			TAK	TAK		8	TAK	

Wyniki analizy wskazują, iż koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej skumulowana jest w 6 sołectwach, dla których niekorzystne wartości 13 wskaźników stanowią ponad połowę ich liczby. Zdiagnozowano kryzysową sytuacją w sołectwach:

- **Burzec** - 11 wskaźników, stan kryzysowy cechujący się wysokim bezrobociem, dużą liczbą problemów społecznych, niskim poziomem bezpieczeństwa i uczestnictwa w życiu publicznym;
- **Wólka Domaszewska** - 10 wskaźników, stan kryzysowy cechujący się wysokim bezrobociem, dużą liczbą problemów społecznych, niskim poziomem bezpieczeństwa;
- **Helenów** - 8 wskaźników, stan kryzysowy cechujący dużą liczbą problemów społecznych, niskim poziomem bezpieczeństwa i uczestnictwa w życiu publicznym;

- **Oszczepalin Pierwszy - 8 wskaźników**, stan kryzysowy cechujący się wysokim bezrobociem i niskim poziomem bezpieczeństwa;
- **Zofibór - 8 wskaźników**, stan kryzysowy cechujący się wysokim bezrobociem i dużą liczbą problemów społecznych;
- **Oszczepalin Drugi - 7 wskaźników**, stan kryzysowy cechujący się wysokim bezrobociem i dużą liczbą problemów społecznych.

4.2. Sfera Gospodarcza

Monitoring potencjału rozwoju ekonomiczno-gospodarczego i analiza istniejącej sytuacji są niezwykle ważne w kontekście planowanych działań w ramach procesu rewitalizacji. Analizie poddany został obszar przedsiębiorczości mieszkańców gminy Wojcieszków, zaś jako potencjał i siłę rozwojową jednostki zidentyfikowano liczbę podmiotów gospodarczych. Wyznaczanie obszarów o deficytowym charakterze, pozwoli w przyszłości na dokonanie zmian, pozwalających ograniczyć jej bariery rozwojowe. Natomiast skuteczne zaplanowanie przemian w lokalnej gospodarce zwiększy jej konkurencyjność i atrakcyjność dla pracowników oraz potencjalnych inwestorów. Na potrzeby diagnozy uwzględniono dominujący sektor własnościowy - pomioty prywatne (386 podmiotów), a w ramach niego - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, które stanowią większość (335 podmiotów), ich bowiem funkcjonowanie najtrafniej zobrazowuje tendencje gospodarcze w gminie (Tabela 13). Szczegółowa analiza wskaźnikowa uwzględni ich kondycję wyrażającą się w: liczbie podmiotów gospodarczych - osób prowadzących działalność gospodarczą wpisanych do rejestru CEiDG, liczbie podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych tj. wpisanych do rejestru CEiDG w 2020 r. - co wskazuje na ocenę potencjału i szans na prowadzenie działalności przez samych zainteresowanych, a także liczbę podmiotów, które zawiesiły lub wykreśliły swoją działalność, we wszystkich przypadkach w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki analitycznej, co w odniesieniu do tych wskaźników oznacza potencjalną skalę negatywnych zjawisk gospodarczych związanych z niskim potencjałem i siłą nabywczą lokalnego rynku.

Tabela 13. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w gminie Wojcieszków w latach 2012 - 2016¹⁶.

	2016	2017	2018	2019	2020
Podmioty gospodarki narodowej					
ogółem	316	338	367	374	400
Sektor publiczny					
ogółem	15	15	15	15	14
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	12	12	12	12	11
spółki handlowe	1	1	1	1	1
Sektor prywatny					
ogółem	301	323	352	359	386
spółki handlowe	2	5	5	7	8
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	1	1	1	1	1
spółdzielnie	1	1	0	0	1
fundacje	1	1	1	1	1
stowarzyszenia i organizacje społeczne	19	19	18	18	19
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	264	283	308	310	335

Na przestrzeni ostatnich lat zaobserwowano wzrost liczby osób, które zdecydowały się podjąć ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej z 264 w 2016 r. do 335 w 2020 r. Najwięcej podmiotów gospodarczych funkcjonuje w 10 jednostkach, w pozostałych 11 wskaźnik liczby osób prowadzących działalność gospodarczą jest niższy od średniej dla gminy. W przypadku nowo zarejestrowanych podmiotów dane wskazują na większą skłonność do zaniechania jej prowadzenia w postaci zawieszenia aktywności (26 podmiotów) i jej wyrejestrowania (10 podmiotów), niż do jej zakładania (31 podmiotów).

¹⁶ źródło: Baza danych CEDIG

Tabela 14. Istniejące i nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze w 2020 r.

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców w 2020 r.	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.	Podmioty gospodarcze wskaznik	Liczba nowo zarejestrowanych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.	Nowe podmioty gospodarcze wskaznik
			szt.	na 100 mieszkańców	szt.	na 100 mieszkańców
1	Burzec	659	9	1,37	1	0,15
2	Bystrzyca	519	37	7,13	2	0,39
3	Ciężkie, Ciężkie I	170	7	4,12	1	0,59
4	Glinne	158	9	5,70	0	0,00
5	Helenów	113	6	5,31	0	0,00
6	Hermanów	81	2	2,47	0	0,00
7	Kolonia Bystrzycka	182	7	3,85	1	0,55
8	Marianów	152	2	1,32	0	0,00
9	Nowinki	77	2	2,60	0	0,00
10	Oszczepalin Drugi	374	27	7,22	4	1,07
11	Oszczepalin Pierwszy	281	16	5,69	0	0,00
12	Otylin	59	0	0,00	0	0,00
13	Siedliska	501	13	2,59	1	0,20
14	Świderki	586	34	5,80	1	0,17
15	Wojcieszków	1 086	79	7,27	15	1,38
16	Wola Bobrowa	198	7	3,54	1	0,51
17	Wola Burzecka	464	25	5,39	2	0,43
18	Wola Bystrzycka	471	16	3,40	2	0,42
19	Wólka Domaszewska	533	26	4,88	0	0,00
20	Zofijówka	42	2	4,76	0	0,00
21	Zofibór	174	9	5,17	0	0,00
	Gmina	6 880	335	4,87	31	0,45

Tabela 15. Zawieszona i wykreślona działalność pomiotów gospodarczych w 2020 r.

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców w 2020 r.	Liczba osób fizycznych, które zawiesiły działalność gospodarczą.	Zawieszona działalność gospodarza wskaznik	Liczba osób fizycznych, które wykreśliły działalność gospodarczą	Wykreślona działalność gospodarza wskaznik
			szt.	na 100 mieszkańców	szt.	na 100 mieszkańców
1	Burzec	659	1	0,15	0	0,00
2	Bystrzyca	519	2	0,39	1	0,19
3	Ciężkie, Ciężkie I	170	0	0,00	1	0,59
4	Glinne	158	0	0,00	0	0,00
5	Helenów	113	0	0,00	1	0,88
6	Hermanów	81	0	0,00	0	0,00
7	Kolonia Bystrzycka	182	0	0,00	0	0,00
8	Marianów	152	0	0,00	1	0,66
9	Nowinki	77	0	0,00	0	0,00
10	Oszczepalin Drugi	374	0	0,00	1	0,27
11	Oszczepalin Pierwszy	281	1	0,36	0	0,00
12	Otylin	59	0	0,00	0	0,00
13	Siedliska	501	0	0,00	0	0,00
14	Świderki	586	0	0,00	2	0,34
15	Wojcieszków	1 086	20	1,84	2	0,18
16	Wola Bobrowa	198	1	0,51	0	0,00
17	Wola Burzecka	464	1	0,22	0	0,00
18	Wola Bystrzycka	471	0	0,00	0	0,00
19	Wólka Domaszewska	533	0	0,00	1	0,19
20	Zofijówka	42	0	0,00	0	0,00
21	Zofibór	174	0	0,00	0	0,00
	Gmina	6 880	26	0,38	10	0,15

Tabela 16. Ocena zjawisk negatywnych w sferze gospodarczej.

Lp.	Sołectwo	Przedsiębiorczość mieszkańców				ILOŚĆ wskaźników o wartości niekorzystnej	STAN KRYZYSOWY
		Podmioty gospodarcze	Nowe podmioty gospodarcze	Zawieszona działalność gospodarcza	Wykreślona działalność gospodarcza		
1	Burzec	TAK	TAK			2	
2	Bystrzyca		TAK	TAK	TAK	3	TAK
3	Ciężkie, Ciężkie I	TAK			TAK	2	
4	Glinne		TAK			1	
5	Helenów		TAK		TAK	2	
6	Hermanów	TAK	TAK			2	
7	Kolonia Bystrzycka	TAK				1	
8	Marianów	TAK	TAK		TAK	3	TAK
9	Nowinki	TAK	TAK			2	
10	Oszczepalin Drugi				TAK	1	
11	Oszczepalin Pierwszy		TAK			1	
12	Otylin	TAK	TAK			2	
13	Siedliska	TAK	TAK			2	
14	Świderki		TAK		TAK	2	
15	Wojcieszków			TAK	TAK	2	
16	Wola Bobrowa	TAK		TAK		2	
17	Wola Burzecka		TAK			1	
18	Wola Bystrzycka	TAK	TAK			2	
19	Wólka Domaszewska		TAK		TAK	2	
20	Zofijówka	TAK	TAK			2	
21	Zofibór		TAK			1	

W sferze gospodarczej negatywne zjawiska zaobserwowano tylko w 2 sołectwach, w których na 4 mierzone wskaźniki w 3 przypadkach stwierdzono wartości gorsze niż średnia w gminie na 100 mieszkańców:

- **Bystrzyca** - 3 wskaźniki, stan kryzysowy cechujący się niskim poziomem przedsiębiorczości mieszkańców wynikającym z: niskiego odsetka nowo zakładanych podmiotów gospodarczych oraz wyższej niż w gminie liczby zawieszanych i wyrejestrowywanych działalności gospodarczych;
- **Marianów** - 3 wskaźników, stan kryzysowy cechujący się niskim poziomem przedsiębiorczości mieszkańców wynikającym z: niskiego odsetka działających i nowo zakładanych podmiotów gospodarczych oraz wyższej niż w gminie liczby wyrejestrowywanych działalności gospodarczych.

4.3. Sfera środowiskowa

Współcześnie nacisk kładzie się na optymalizowanie sytuacji środowiskowej, gdyż ma ona wpływ na jakość życia mieszkańców gminy oraz stanowi o atrakcyjności i potencjale danego obszaru. Zatem identyfikacja zagrożeń w tej sferze staje się niezwykle potrzebna w celu wyznaczenia obszarów kryzysowych, wymagających działań interwencyjnych w ramach procesu rewitalizacji. Na terenie gminy Wojcieszków występują obiekty przyrodnicze objęte ochroną konserwatorską¹⁷:

- 166 drzew alei parkowej, w tym 2 wiązy szypułkowe w Burcu (nr rejestru A/1168 - zespół dworski: budynek gorzelni, pozostałości parku, krajobrazowego);
- park dworski w Wojcieszkowie (nr rejestru A/1172 - park krajobrazowy z aleją dojazdową).

pomniki przyrody:

- drzewo w Wólce Domaszewskiej¹⁸ - gatunek: Buk pospolity (Buk zwyczajny) - [łac. *Fagus sylvatica*], Kod Inspire: PL.ZIPOP.1393.PP.0611102.1082;
- drzewo w Burcu¹⁹ - gatunek: Wiąz szypułkowy [łac. *Ulmus laevis*], Kod Inspire: PL.ZIPOP.1393.PP.0611102.1083;
- aleja drzew w Burcu²⁰ - gatunki: Kasztanowiec zwyczajny (Kasztanowiec biały) [łac. *Aesculus hippocastanum*], Lipa drobnolistna [łac. *Tilia cordata*], Jesion wyniosły [łac. *Fraxinus excelsior*], [łac. *Ulmus laevis*], Klon pospolity (Klon zwyczajny) [łac. *Acer platanoides*], Wierzba biała [łac. *Salix alba*] oraz Topola czarna [łac. *Populus nigra*], Kod Inspire: PL.ZIPOP.1393.PP.0611102.1085.

Tereny zieleni urządzonej w postaci parków wiejskich znajdują się w sołectwach: Wólka Domaszewska, Zofiborze (daw.Przytulinie) oraz Burcu.

Obszar gminy w części objęty jest mapami zagrożenia powodziowego na obszarze sołectw Zofibór, Wólka Domaszewska i Świderki przez które na odcinku 4 km przepływa rzeka Bystrzyca. Największym bogactwem naturalnym gminy są lasy zajmujące 1605,15 ha, co stanowi 14,7% powierzchni, których wartość i potrzeba ochrony jest kluczowa dla środowiska naturalnego w związku z intensywnym gospodarczym wykorzystywaniem obszaru pod produkcję rolniczą. Główne kompleksy lasów położone są w południowej części gminy w sołectwach: Zofijówka, Nowinki, Oszczepalin Pierwszy i Oszczepalin Drugi.

¹⁷ Obwieszczenie nr 1/2021 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dnia 12 stycznia 2021 r. w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego i do rejestru zabytków archeologicznych województwa lubelskiego, (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego nr 324 dnia 15 stycznia 2021 r.)

¹⁸ Rozporządzenie nr 11/95 Wojewody Siedleckiego z dnia 20 marca 1995, (Dz. Urz. Woj. Siedleckiego Nr 3, poz.. 16 z dnia 22.03.1995).

¹⁹ Orzeczenie nr 114 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w Urzędzie Wojewódzkim w Siedlcach z dnia 17 października 1981 r. o uznaniu za pomnik przyrody (Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Siedlcach Nr 4, poz.. 45 z 1981 r.).

²⁰ Orzeczenie nr 115 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w Urzędzie Wojewódzkim w Siedlcach z dnia 17 października 1981 r. o uznaniu za pomnik przyrody (Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Siedlcach).

Tabela 17. Ocena zjawisk negatywnych w sferze środowiskowej.

Lp.	Sołectwo	Ochrona przyrody i zagrożenia				ILOŚĆ wskaźników o wartości niekorzystnej	STAN KRYZYSOWY
		Zagrożenie powodziowe	Obszary chronione	Tereny zieleni	Kompleksy leśne		
1	Burzec		TAK	TAK		2	TAK
2	Bystrzyca					0	
3	Ciężkie, Ciężkie I					0	
4	Glinne					0	
5	Helenów					0	
6	Hermanów					0	
7	Kolonia Bystrzycka					0	
8	Marianów					0	
9	Nowinki				TAK	1	
10	Oszczepalin Drugi				TAK	1	
11	Oszczepalin Pierwszy				TAK	1	
12	Otylin					0	
13	Siedliska					0	
14	Świderki	TAK				1	
15	Wojcieszków		TAK			1	
16	Wola Bobrowa					0	
17	Wola Burzecka					0	
18	Wola Bystrzycka					0	
19	Wólka Domaszewska	TAK	TAK	TAK		3	TAK
20	Zofijówka				TAK	1	
21	Zofibór	TAK		TAK		2	TAK

Sfera środowiskowa ze względu na niewielką powierzchnię obszarów cennych przyrodniczo oraz małą liczbę obiektów chronionych została uznana za szczególnie ważną dla rozwoju gminy. Wartość wskaźnika oznaczająca zjawisko negatywne (TAK) wskazuje w tym przypadku na ich zlokalizowanie na terenie sołectwa oraz potrzebę zachowania i ochrony tej przestrzeni. W konsekwencji dokonano oceny odchodząc od dotychczas stosowanego ujęcia względem średniej liczby wskaźników w gminie na rzecz uznania, iż w przypadku występowania w co najmniej 2 wskaźnikach zjawisk negatywnych oznacza to występowanie sytuacji kryzysowej. Zdiagnozowano ją w 3 sołectwach:

- **Wólka Domaszewska - 3 wskaźniki;**
- **Burzec - 2 wskaźniki;**
- **Zofibór - 2 wskaźniki.**

4.4. Sfera Przestrzenno – Funkcjonalna

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 7 boisk w większości przyszkolnych wykorzystywanych przez 10 klubów sportowych działających w 7 sołectwach, a ich stan w większości wymaga inwestycji i remontów. Pozostałe obiekty infrastruktury rekreacyjnej zostały w ostatnich latach wykonane w ramach programu „Otwarte Strefy Aktywności” (OSA), którego operatorem było Ministerstwo Sportu i Turystyki. Kluczowe dla porównania dostępności tych obiektów jest odzwierciedlenie ich ilości na 100 mieszkańców sołectwa. która jest najniższa w jednostkach Bystrzyca - gdzie brak takiej infrastruktury oraz Wojcieszków i Wola Burzecka gdzie ze względu na dużą liczbę mieszkańców jej ilość jest niewystarczająca. Obiekty kultury umożliwiające aktywność społeczności lokalnej w postaci 12 świetlic wiejskich nie są dostosowane w wymogów prowadzenia działalności edukacyjnej i społecznej i stanowią największy deficyt infrastrukturalny w gminie.

Drogi gminne posiadają łączną długość 67,777 km, z czego 39,478 km (58,25%) o nawierzchni utwardzonej, 27,799 km gruntowej. Biorąc pod uwagę wielkość gminy oraz liczbę miejscowości, sieć tą można uznać za rozwiniętą w sposób zadowalający, jednak pomimo regularnych inwestycji ich stan wymaga remontów a w prawie połowie jednostek jest niezadowalający.

Tabela 18. Obiekty infrastruktury sportu i rekreacji.

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców w 2020 r.	Liczba obiektów infrastruktury sportu i rekreacji (w podziale na rodzaje obiektów)			Dostępność infrastruktury sportu i rekreacji wskaznik
			Boiska	Place zabaw	Siłownie	
			szt. – stan*	szt. – stan*	szt. – stan*	na 100 mieszkańców
1	Burzec	659	I - NZ	I-ŚR	-	330
2	Bystrzyca	519	-	-	-	519
3	Ciężkie, Ciężkie I	170	-	-	-	170
4	Glinne	158	-	-	-	158
5	Helenów	113	-	-	-	113
6	Hermanów	81	I - NZ	-	-	81
7	Kolonia Bystrzycka	182	-	-	-	182
8	Marianów	152	-	-	-	152
9	Nowinki	77	-	-	-	77
10	Oszczepalin Drugi	374	I - NZ	I-ŚR	-	187
11	Oszczepalin Pierwszy	281	-	-	-	281
12	Otylin	59	-	-	-	59
13	Siedliska	501	I - NZ	I-DB (OSA)**	I-DB (OSA)**	167
14	Świderki	586	-	I-DB (OSA)**	I-DB (OSA)**	293
15	Wojcieszków	1 086	I - DB	I-DB, I-ŚR	I-ŚR	362
16	Wola Bobrowa	198	-	-	-	198
17	Wola Burzecka	464	-	I-ŚR	-	464
18	Wola Bystrzycka	471	I - DB	I-DB (OSA)**	I-DB (OSA)**	157
19	Wólka Domaszewska	533	I - DB	I-DB (OSA)**	I-DB (OSA)**	178
20	Zofijówka	42	-	-	-	42
21	Zofibór	174	-	-	-	174
	Gmina	6 880	7	8	5	344

* Ocena opisowa (skrót) jakość: DB – dobra / ŚR - średnia / NZ – niezadowalająca

** (OSA) - Otwarte Strefy Aktywności

Tabela 19. Pozostałe obiekty infrastruktury publicznej.

Lp.	Sołectwo	Obiekty infrastruktury kultury		Jakość infrastruktury kultury wskaźnik	Drogi gminne	Stan dróg wskaźnik
		biblioteki i filie	światlice			
		szt. – stan*	szt. – stan*	ocena opisowa*	stan*	ocena opisowa*
1	Burzec	I - DB	I - NZ	ŚR	DB	DB
2	Bystrzyca	-	-	-	DB	DB
3	Ciężkie, Ciężkie I	-	I - NZ	NZ	NZ	NZ
4	Glinne	-	-	-	DB	DB
5	Helenów	-	I - ŚR	ŚR	ŚR	ŚR
6	Hermanów	-	-	-	DB	DB
7	Kolonia Bystrzycka	-	I - NZ	NZ	ŚR	ŚR
8	Marianów	-	I - NZ	NZ	NZ	NZ
9	Nowinki	-	-	-	NZ	NZ
10	Oszczepalin Drugi	-	I - NZ	NZ	NZ	NZ
11	Oszczepalin Pierwszy	-	I - NZ	NZ	NZ	NZ
12	Otylin	-	-	-	DB	DB
13	Siedliska	-	-	-	DB	DB
14	Świderki	-	I - NZ	NZ	ŚR	ŚR
15	Wojcieszków	I - DB	I - DB	DB	DB	DB
16	Wola Bobrowa	-	-	-	NZ	NZ
17	Wola Burzecka	-	I - ŚR	ŚR	DB	DB
18	Wola Bystrzycka	-	I - NZ	NZ	DB	DB
19	Wólka Domaszewska	I - DB	I - NZ	ŚR	DB	DB
20	Zofijówka	-	-	-	NZ	NZ
21	Zofibór	-	-	-	NZ	NZ

* Ocena opisowa (skrót) jakość: DB – dobra / ŚR - średnia / NZ – niezadowalająca

Tabela 20. Ocena zjawisk negatywnych w sferze przestrzenno – funkcjonalnej.

Lp.	Sołectwo	Jakość infrastruktury publicznej			ILOŚĆ wskaźników niekorzystnych	STAN KRYZYSOWY
		Dostępność infrastruktury sportu i rekreacji	Jakość infrastruktury kultury	Stan dróg		
1	Burzec		ŚR	DB	0	
2	Bystrzyca	NZ	-	DB	1	
3	Ciężkie, Ciężkie I		NZ	NZ	2	TAK
4	Glinne		-	DB	0	
5	Helenów		ŚR	ŚR	0	
6	Hermanów		-	DB	0	
7	Kolonia Bystrzycka		NZ	ŚR	1	
8	Marianów		NZ	NZ	2	TAK
9	Nowinki		-	NZ	1	
10	Oszczepalin Drugi		NZ	NZ	2	TAK
11	Oszczepalin Pierwszy		NZ	NZ	2	TAK
12	Otylin		-	DB	0	
13	Siedliska		-	DB	0	
14	Świderki		NZ	ŚR	1	
15	Wojcieszków	NZ	DB	DB	1	
16	Wola Bobrowa		-	NZ	1	
17	Wola Burzecka	NZ	ŚR	DB	1	
18	Wola Bystrzycka		NZ	DB	1	
19	Wólka Domaszewska		ŚR	DB	0	
20	Zofijówka		-	NZ	1	
21	Zofibór		-	NZ	1	

Ocena opisowa (skrótowo) jakość: DB – dobra / ŚR - średnia / NZ – niezadowalająca

Na dostępność obiektów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej wpływa ich zdegradowany stan określony jako niezadowalający. Wynika on z istnienia negatywnych zjawisk przynajmniej w połowie z 3 analizowanych wskaźników i występuje w 4 sołectwach:

- **Ciężkie, Ciężkie I - 2 wskaźniki;**
- **Marianów - 2 wskaźniki;**
- **Oszczepalin Drugi - 2 wskaźniki;**
- **Oszczepalin Pierwszy - 2 wskaźniki.**

4.5. Sfera Techniczna

Długość całkowita sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi 142,3 km, w tym 1817 przyłączy 2 020 przyłączy z których korzysta 7 045 mieszkańców, zaś w 2020 r. zużyto 224 632m³ wody. W przypadku infrastruktury kanalizacyjnej w większości stanowią ją indywidualne zbiorniki bezodpływowe – 922, natomiast sieć kanalizacyjna o długości 32,9 km przyłącza 220 budynków zamieszkałych przez 1 872 osób. Uzupełnienie systemu stanowi 21 przydomowych oczyszczalni ścieków natomiast pozostałe budynki posiadają zbiorniki bezodpływowe.

Na terenie gminy odpady komunalne zbierane są w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych oraz odbierane od właścicieli nieruchomości i ich strumień wynosił 1 224,14 Mg.

Na całym obszarze gminy dostępna jest telefonia przewodowa i potrzeby mieszkańców mogą być w pełni zaspokojone. Ponadto gmina pozostaje w całości w zasięgu stacji bazowych telefonii komórkowej wszystkich operatorów, działających na terenie kraju. Brak na terenie gminy systemu gazownictwa sieciowego i sieci ciepłej. Brak zainstalowanych instalacji odnawialnych źródeł energii, jest niewątpliwie wyzwaniem na kolejne lata i stanowić będzie kluczowe zadanie inwestycyjne w gminie.

Tabela 21. Dostępność infrastruktury wodociągowej – kanalizacyjnej.

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców w 2020 r.	Liczba przyłączy do sieci wodociągowej	Dostępność sieci wodociągowej wskaźnik	Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	Dostępność infrastruktury kanalizacyjnej wskaźnik
			szt.	%	szt.	szt.	%
1	Burzec	659	162	24,58	-	2	0,30
2	Bystrzyca	519	150	28,90	136	-	26,20
3	Ciężkie, Ciężkie I	170	39	22,94	-	-	0,00
4	Glinne	158	36	22,78	-	-	0,00
5	Helenów	113	27	23,89	25	-	22,12
6	Hermanów	81	17	20,99	-	-	0,00
7	Kolonia Bystrzycka	182	35	19,23	-	-	0,00
8	Marianów	152	48	31,58	-	1	0,66
9	Nowinki	77	27	35,06	-	2	2,60
10	Oszczepalin Drugi	374	102	27,27	-	-	0,00
11	Oszczepalin Pierwszy	281	78	27,76	-	1	0,36
12	Otylin	59	12	20,34	-	-	0,00
13	Siedliska	501	138	27,54	-	2	0,40
14	Świderki	586	138	23,55	-	8	1,37
15	Wojcieszków	1 086	321	29,56	-	-	0,00
16	Wola Bobrowa	198	49	24,75	-	-	0,00
17	Wola Burzecka	464	116	25,00	59	-	12,72
18	Wola Bystrzycka	471	106	22,51	-	2	0,42
19	Wólka Domaszewska	533	156	29,27	-	-	0,00
20	Zofijówka	42	9	21,43	-	-	0,00
21	Zofibór	174	51	29,31	-	3	1,72
	Gmina	6 880	1817	26,41	220	21	3,50

Tabela 22. Dostępność infrastruktury sieciowej i OZE.

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców w 2020 r.	Przyłącza do sieci				Dostępność pozostałej infrastruktury sieciowej wskaźnik	Liczba zainstalowanych odnawialnych źródeł energii	Użytkowane odnawialne źródła energii wskaźnik
			Gazowej	Energetycznej	Internetowej i telekomunikacyjnej	Ciepłej			
			ocena opisowa*	ocena opisowa*	ocena opisowa*	ocena opisowa*			
1	Burzec	659	-	+	+	-	DB	-	BR
2	Bystrzyca	519	-	+	+	-	DB	-	BR
3	Ciężkie, Ciężkie I	170	-	+	+	-	DB	-	BR
4	Glinne	158	-	+	+	-	DB	-	BR
5	Helenów	113	-	+	+	-	DB	-	BR
6	Hermanów	81	-	+	+	-	DB	-	BR
7	Kolonia Bystrzycka	182	-	+	+	-	DB	-	BR
8	Marianów	152	-	+	+	-	DB	-	BR
9	Nowinki	77	-	+	+	-	DB	-	BR
10	Oszczepalin Drugi	374	-	+	+	-	DB	-	BR
11	Oszczepalin Pierwszy	281	-	+	+	-	DB	-	BR
12	Otylin	59	-	+	+	-	DB	-	BR
13	Siedliska	501	-	+	+	-	DB	-	BR
14	Świderki	586	-	+	+	-	DB	-	BR
15	Wojcieszków	1 086	-	+	+	-	DB	-	BR
16	Wola Bobrowa	198	-	+	+	-	DB	-	BR
17	Wola Burzecka	464	-	+	+	-	DB	-	BR
18	Wola Bystrzycka	471	-	+	+	-	DB	-	BR
19	Wólka Domaszewska	533	-	+	+	-	DB	-	BR
20	Zofijówka	42	-	+	+	-	DB	-	BR
21	Zofibór	174	-	+	+	-	DB	-	BR

* Ocena opisowa (skrót): + - występuje, - - nie występuje, DB - dobra, BR - brak

Tabela 23. Ocena zjawisk negatywnych w sferze technicznej.

Lp.	Sołectwo	Dostępność infrastruktury technicznej				ILOŚĆ wskaźników niekorzystnych	STAN KRYZYSOWY
		Dostępność sieci wodociągowej	Dostępność infrastruktury kanalizacyjnej	Dostępność pozostałej infrastruktury sieciowej	Użytkowane odnawialne źródła energii		
1	Burzec	NW	NW		BR	3	TAK
2	Bystrzyca				BR	1	
3	Ciężkie, Ciężkie I	NW	NW		BR	3	TAK
4	Glinne	NW	NW		BR	3	TAK
5	Helenów	NW			BR	2	
6	Hermanów	NW	NW		BR	3	TAK
7	Kolonia Bystrzycka	NW	NW		BR	3	TAK
8	Marianów		NW		BR	2	
9	Nowinki		NW		BR	2	
10	Oszczepalin Drugi		NW		BR	2	
11	Oszczepalin Pierwszy		NW		BR	2	
12	Otylin	NW	NW		BR	3	TAK
13	Siedliska		NW		BR	2	
14	Świderki	NW	NW		BR	3	TAK
15	Wojcieszków		NW		BR	2	
16	Wola Bobrowa	NW	NW		BR	3	TAK
17	Wola Burzecka	NW			BR	2	
18	Wola Bystrzycka	NW	NW		BR	3	TAK
19	Wólka Domaszewska		NW		BR	2	
20	Zofijówka	NW	NW		BR	3	TAK
21	Zofibór		NW		BR	2	

Ocena opisowa (skrót) jakości: NW – niewystarczająca, BR - brak

Dostępność infrastruktury technicznej będąca jedyną cechą w sferze technicznej objęła analizą 4 wskaźniki, których wartości negatywnie wpływające na życie mieszkańców zostały określone, jako niewystarczające lub ich brak. Dla połowy sołectw w aż **3 wskaźnikach** stwierdzono stan kryzysowy tj.: **Burzec, Ciężkie i Ciężkie I, Glinne, Hermanów, Kolonia Bystrzycka, Otylin, Świderki, Wola Bobrowa, Wola Bystrzycka i Zofijówka.**

5. DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH I OBSZARU REWITALIZACJI

5.1. Metodologia wyznaczania obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji

Wyznaczenie obszarów zdegradowanych na terenie gminy Wojcieszków zostało przeprowadzone przy pomocy dwóch odrębnych analiz: jakościowej i wskaźnikowej.

Analiza jakościowa obejmowała obszar całej gminy i w niniejszym dokumencie przyjęła formę powyższej szczegółowej diagnozy, zawierającej charakterystykę pięciu sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Kluczowymi dla opracowania diagnozy było 8 dokumentów źródłowych, programów i planów gminnych, w szczególności *Strategia Rozwoju Gminy Wojcieszków na lata 2019-2023* oraz *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wojcieszków na lata 2014 – 2024*. W diagnozie uwzględnione zostały problemy w nich zidentyfikowane a następnie przeanalizowane w skali jednostek analitycznych.

Kluczowym etapem podczas prac nad wyznaczeniem obszarów zdegradowanych było przeprowadzenie **wielokryterialnej analizy wskaźnikowej**, obejmującej obszar całej gminy w podziale na wyznaczone jednostki analityczne, który pozwolił na prezentację poszczególnych wskaźników zagregowanych do cech w odniesieniu do tych obszarów i porównanie ich do średniej wartości danego wskaźnika dla całej gminy.

W pierwszym kroku określono zestaw wskaźników i cech we wszystkich analizowanych sferach, w szczególności dla sfery społecznej. Wskaźniki zostały dobrane w sposób możliwie najbardziej szczegółowy w tym dla opisu problemów społecznych zidentyfikowanych w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wojcieszków na lata 2014 – 2024*.

Następnie, po wybraniu zestawu wskaźników, pozyskano dane liczbowe, dotyczące poszczególnych jednostek analitycznych, a także całej gminy. Dane zostały pozyskane zarówno z Urzędu Gminy, jak instytucji zewnętrznych. Na ich podstawie obliczone zostały wskaźniki w przeliczeniu co do zasady na 100 statystycznych mieszkańców obrazujące problemy społeczne, gospodarcze, środowiskowe, infrastrukturalne i przestrzenne, a następnie wynik został porównany ze wskaźnikiem prezentującym średnią sytuację w całej gminie.

Kolejnym krokiem było wyznaczenie stanu kryzysowego w każdej ze sfer, jeżeli ilość wskaźników niekorzystnych w poszczególnych jednostkach analitycznych przekraczała połowę ich liczby, z wyjątkiem sfery środowiskowej co omówiono w pkt. 4.3.

Zgodnie z wymogami ustawowymi, pozwoliło to na wyznaczenie **obszarów zdegradowanych** na których zidentyfikowano występowanie stanu kryzysowego w sferze społecznej, na którą nawarstwia się największa liczba sytuacji kryzysowych w co najmniej jednej z pozostałych 4 sfer. W przypadku gdy w co najmniej dwóch jednostkach analitycznych kryzysowi w sferze społecznej towarzyszy równa liczba negatywnych zjawisk w pozostałych sferach, dla uszeregowania jednostek posłużono się kryterium największej liczby występujących w jednostce niekorzystnych wskaźników.

Jednostki analityczne – sołectwa wchodzące określone jako obszar zdegradowany, zostały uznane za **obszar rewitalizacji**, przy czym, z uwagi na wymóg koncentracji przestrzennej, łączna powierzchnia wybranych jednostek nie mogła przekroczyć 20% powierzchni gminy, a ich ludność nie stanowić więcej niż 30% liczby jej mieszkańców.

5.2. Wyznaczenie obszarów zdegradowanych

Na obszarze gminy Wojcieszków **obszar zdegradowany** obejmuje 5 jednostek analitycznych – sołectw.

W pierwszej kolejności sytuacja kryzysowa występuje w sołectwie **Burzec** zdiagnozowana łącznie w **3 sferach** (społecznej oraz środowiskowej i technicznej, łącznie niekorzystna wartość 18 wskaźników).

Dla pozostałych sołectw analiza wykazała stan kryzysowy w **2 sferach**: **Wólka Domaszewska** (społecznej oraz środowiskowej, łącznie niekorzystna wartość 17 wskaźników), **Zofibór** (społecznej oraz środowiskowej, łącznie niekorzystna wartość 14 wskaźników), **Oszczepalin Drugi** (społecznej oraz przestrzenno - funkcjonalnej, łącznie niekorzystna wartość 13 wskaźników), **Oszczepalin Pierwszy** (społecznej oraz przestrzenno - funkcjonalnej, łącznie niekorzystna wartość 13 wskaźników). W sołectwie Helenów stan kryzysowy występuje jedynie w sferze społecznej co ustawowo wyklucza zaliczenie tej jednostki do obszaru zdegradowanego. Następnie uszeregowano jednostki wg. powyższych kryteriów (Tabela 24).

Tabela 24. Podsumowanie analizy wskaźnikowej – wyznaczenie obszaru zdegradowanego.

Lp.	Sołectwo	Sfera Społeczna		Sfera Gospodarcza		Sfera Środowiskowa		Sfera Przestrzenno - Funkcjonalna		Sfera Techniczna		Łączna ILOŚĆ wskaźników niekorzystnych	OBSZAR ZDEGRADOWANY
		ILOŚĆ wskaźników niekorzystnych	STAN KRYZYSOWY	ILOŚĆ wskaźników niekorzystnych	STAN KRYZYSOWY	ILOŚĆ wskaźników niekorzystnych	STAN KRYZYSOWY	ILOŚĆ wskaźników niekorzystnych	STAN KRYZYSOWY	ILOŚĆ wskaźników niekorzystnych	STAN KRYZYSOWY		
1	Burzec	11	TAK	2		2	TAK	0		3	TAK	18	TAK
2	Bystrzyca	3		3	TAK	0		1		1		8	
3	Ciężkie, Ciężkie I	0		2		0		2	TAK	3	TAK	7	
4	Glinne	2		1		0		0		3	TAK	6	
5	Helenów	8	TAK	2		0		0		2		12	NIE
6	Hermanów	4		2		0		0		3	TAK	9	
7	Kolonia Bystrzycka	3		1		0		1		3	TAK	8	
8	Marianów	3		3	TAK	0		2	TAK	2		10	
9	Nowinki	5		2		1		1		2		11	
10	Oszczepalin Drugi	7	TAK	1		1		2	TAK	2		13	TAK
11	Oszczepalin Pierwszy	7	TAK	1		1		2	TAK	2		13	TAK
12	Otylin	1		2		0		0		3	TAK	6	
13	Siedliska	6		2		0		0		2		10	
14	Świderki	4		2		1		1		3	TAK	11	
15	Wojcieszków	6		2		1		1		2		12	
16	Wola Bobrowa	6		2		0		1		3	TAK	12	
17	Wola Burzecka	5		1		0		1		2		9	
18	Wola Bystrzycka	6		2		0		1		3	TAK	12	
19	Wólka Domaszewska	10	TAK	2		3	TAK	0		2		17	TAK
20	Zofijówka	2		2		1		1		3	TAK	9	
21	Zofibór	8	TAK	1		2	TAK	1		2		14	TAK
	Gmina	13		4		4		3		4		28	

5.3. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Rozpoznanie problemów występujących i wyznaczenie obszarów zdegradowanych na terenie gminy Wojcieszków dało podstawy do wyznaczenia obszaru rewitalizacji i umożliwiło wskazanie terenów najbardziej wymagających wsparcia. Obszar wskazany do rewitalizacji został skonkretyzowany w oparciu o dane ilościowe oraz wskaźniki jakościowe, co umożliwiło uchwycenie powiązań funkcjonalnych obszarów.

Obszar rekomendowany do rewitalizacji w gminie Wojcieszków został wyznaczony na podstawie pogłębionej diagnozy społeczno-gospodarczo-przestrzennej. Zasadniczym założeniem przy delimitacji obszaru zdegradowanego było wskazanie obszarów, na których koncentrują się negatywne zjawiska społeczne. Działania diagnostyczne podsumowujące identyfikację zjawisk kryzysowych na wskazanym obszarze zdegradowanym potwierdziły konieczność szybkiej interwencji oraz działań w celu ich eliminacji lub istotnego ograniczenia.

Zgodnie z analizą, na wyznaczonym obszarze zdegradowanym w gminie Wojcieszków mieszka 2 021 osób, co stanowi 29,38% ogółu ludności gminy, zaś powierzchnia obszarów zdegradowanych wynosi 3 330,5 ha, co stanowi 30,59 % powierzchni gminy. Ze względu na przekroczenie dopuszczalnego ustawowego limitu powierzchni obszaru rewitalizacji przez obszar zdegradowany, dokonano jego zawężenia począwszy od obszarów o największej koncentracji negatywnych zjawisk, aż do osiągnięcia procentowych wartości nieprzekraczających 20% powierzchni i 30% ludność gminy Wojcieszków (Tabela 25).

Tym samym **obszar rewitalizacji gminy** obejmuje **3 jednostki analityczne – sołectwa**:

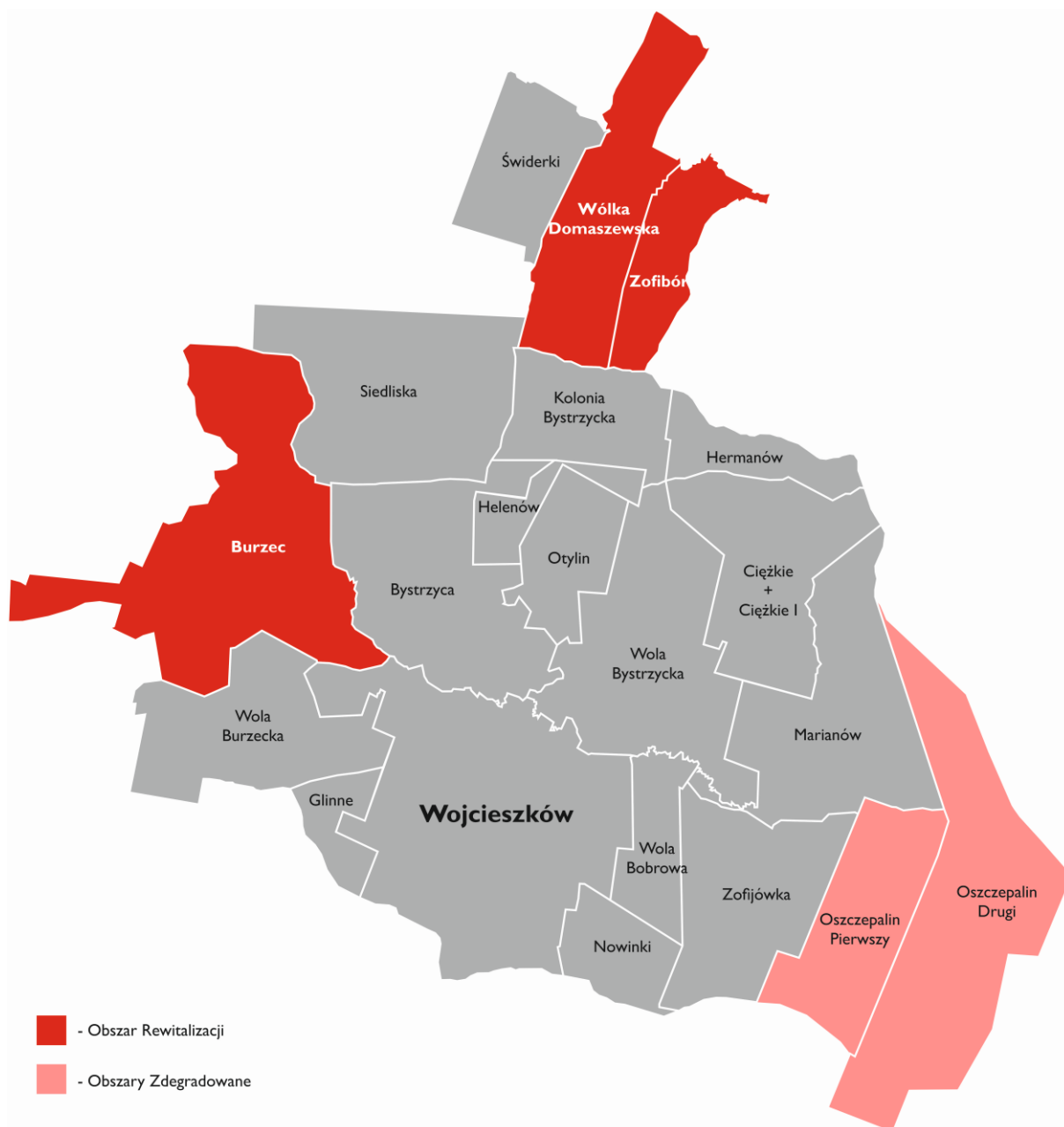
- **Burzec**
- **Wólka Domaszewska**
- **Zofibór**

o łącznej liczbie mieszkańców 1 366 osób (19,85% ludności gminy) oraz powierzchni 1 914,7 ha (17,59 % powierzchni gminy).

Tabela 25. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji.

Sołectwo	OBSZAR ZDEGRADOWANY	Łączna ILOŚĆ wskaźników niekorzystnych	Liczba mieszkańców			Powierzchnia			Obszar Rewitalizacji
			osoby	Liczba mieszkańców - narastająco	% mieszkańców - narastająco	ha	Powierzchnia - narastająco	% powierzchni - narastająco	
Burzec	TAK	18	659	659	9,58%	1 084,5	1 084,5	9,96%	TAK
Wólka Domaszewska	TAK	17	533	1 192	17,33%	704,2	1 788,7	16,43%	TAK
Zofibór	TAK	14	174	1 366	19,85%	126,0	1 914,7	17,59%	TAK
Oszczepalin Drugi	TAK	13	374	1 740	25,29%	960,4	2 875,1	26,41%	NIE
Oszczepalin Pierwszy	TAK	13	281	2 021	29,38%	455,4	3 330,5	30,59%	NIE
Gmina		28	6 880			10 886,3			

Rysunek 4. Obszary zdegradowane i obszar rewitalizacji gminy Wojcieszków.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Wojcieszków

5.4. Diagnoza lokalnych potencjałów obszaru rewitalizacji

Pomimo stwierdzonych deficytów we wszystkich analizowanych sferach, obszar rewitalizacji – sołectw Burzec, Wólka Domaszewska i Zofibór posiada potencjały stanowiące jego przewagę konkurencyjne i umożliwiające wyjście z sytuacji kryzysowej. W wyniku przeprowadzonej w rozdziale 4 Diagnozy, należy do nich zaliczyć:

W sferze społecznej

- Dobry poziom edukacji,
- Wysoka aktywność społeczna mieszkańców Wólki Domaszewskiej i Zofiboru .

W sferze gospodarczej

- Niski poziom bezrobocia,
- Wysoka aktywność ekonomiczna mieszkańców,
- Dobrze rozwinięte rolnictwo,
- Bezpośrednie sąsiedztwo Gminy Łuków oraz Miasta Łuków, gdzie znajduje się Podstrefa Łuków Tarnobrzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK WISŁOSAN.

W sferze środowiskowej

- Występowanie obszarów cennych przyrodniczo w tym chronionych,
- Możliwość rozwoju agroturystyki, turystyki wiejskiej oraz rekreacji (ścieżki rowerowe, łowiectwo, szlaki turystyczne),
- Atrakcyjność turystyczna terenów,

W sferze przestrzenno - funkcjonalnej

- Rozwijanie pozaszkolnej aktywność dzieci i młodzieży w ramach obiektów szkolnych w Woli Domaszewskiej i Burcu,
- Potencjał świetlic gminnych i filli bibliotecznych w Burcu i Wólce Domaszewskiej, jako ośrodków integracji lokalnej.

W sferze technicznej

- Dobra sieć połączeń drogowych,
- Rozwój energii odnawialnej.

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Wojcieszków w województwie lubelskim.	5
Rysunek 2. Mapa jednostek analitycznych (sołectw) gminy Wojcieszków.	12
Rysunek 3. Schemat metodologiczny.	14
Rysunek 4. Obszary zdegradowane i Obszar rewitalizacji gminy Wojcieszków.	42

Spis tabel

Tabela 1. Podstawowe dane jednostek analitycznych (sołectw) gminy Wojcieszków za 2020 r.	13
Tabela 2. Wskaźniki analityczne.	14
Tabela 3. Bezrobotni w gminie Wojcieszków na tle województwa i powiatu w latach 2016-2020.	16
Tabela 4. Bezrobocie w 2020 r.	17
Tabela 5. Powody przyznania pomocy rodzinom, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej w gminie Wojcieszków w latach 2016-2020.	18
Tabela 6. Problemy społeczne w 2020 r.	19
Tabela 7. Naruszenia bezpieczeństwa w gminie Wojcieszków w latach 2016-2020.	20
Tabela 8. Wypadki, wykroczenia i zdarzenia zagrażające bezpieczeństwu w 2020 r.	21
Tabela 9. Aktywność społeczna w 2020 r.	22
Tabela 10. Wybory parlamentarne i prezydenckie w latach 2014 – 2020.	23
Tabela 11. Wybory samorządowe w latach 2014 – 2020.	24
Tabela 12. Ocena zjawisk negatywnych w sferze społecznej.	25
Tabela 13. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w gminie Wojcieszków w latach 2012 - 2016.	27
Tabela 14. Istniejące i nowo zarejestrowane pomioty gospodarcze w 2020 r.	28
Tabela 15. Zawieszona i wykreślona działalność pomiotów gospodarczych w 2020 r.	29
Tabela 16. Ocena zjawisk negatywnych w sferze gospodarczej.	30
Tabela 17. Ocena zjawisk negatywnych w sferze środowiskowej.	32
Tabela 18. Obiekty infrastruktury sportu i rekreacji.	33
Tabela 19. Pozostałe obiekty infrastruktury publicznej.	34
Tabela 20. Ocena zjawisk negatywnych w sferze przestrzenno – funkcjonalnej.	35
Tabela 21. Dostępność infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej.	36
Tabela 22. Dostępność infrastruktury sieciowej i OZE.	37
Tabela 23. Ocena zjawisk negatywnych w sferze technicznej.	38
Tabela 24. Podsumowanie analizy wskaźnikowej – wyznaczenie obszaru zdegradowanego.	40
Tabela 25. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji.	41